

Bilag 6

Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer
/ Her

Dato: 02. juni 2015
J.nr.: 01.32.03-00021

Uddybning af de regnskabsmæssige forklaringer vedr. Landskassens regnskab for 2014

Af regnskabshåndbogens afsnit 7.3 – ”Retningslinier for udarbejdelse af regnskabsmæssige forklaringer” – fremgår det, at:

”Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelse set i forhold til de gennemførte aktiviteter. Desuden skal det oplyses, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.”

De regnskabsmæssige forklaringer til Landskassens regnskab for 2014 indeholder ikke en beskrivelse af, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen. Enkelte steder antydes, at afholdelse af valg kan være en mulig forklaring herpå. Afholdelse af valg forhindrer imidlertid ikke pr. automatik, at der fremsendes ansøgninger om ændrede bevillinger til Finans- og Skatteudvalget om end det ikke kan udelukkes, at der forekommer situationer, hvor dette er tilfældet. Der bør dog i alle tilfælde oplyses en fyldestgørende begrundelse for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Revisionsudvalget skal hermed anmode Naalakkersuisut om, jf. afsnit 7.3 i regnskabshåndbogen, at fremsende begrundelser for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelse for følgende hovedkonti:

27.01.02 Bruxelles

30.01.12 Bistandsværger i Danmark

34.11.07 Kræftplan

34.12.01 Sundhedsregioner, lægebetjening

34.12.03 Fællesudgifter, evakueringer mv.

40.02.01 Uddannelses- og kollegieforvaltningen

40.02.07 Særydelser, rejseudgifter mm., institutionerne

40.10.11 Ado Lyngep Atuarfia

40.10.12 Efterskole

40.12.34 GU-skolerne

40.90.10 CopyDan aftale

40.91.08 Institutioner under erhvervsuddannelserne

40.91.31. Aktivitetsafhængige tilskud

50 01 01 Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

73.94.03 Nukissiorfiit – Grønlands Energiforsyning, gadebelysning

! Revisionsudvalget imødeser senest den 22. juni 2015, at modtage Naalakkersuisuts uddybninger af de regnskabsmæssige forklaringer

Udvalget vil på et senere tidspunkt vende tilbage med yderligere spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. de regnskabsmæssige forklaringer.

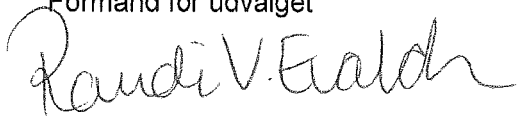
-oOo-

Der gøres opmærksom på, at Naalakkersuisuts besvarelse af nærværende skrivelse vil indgå i Revisionsudvalgets betænkning vedrørende Landskassens regnskaber for 2014.

Naalakkersuisuts bemærkninger bedes fremsendt på grønlandsk og dansk. En elektronisk kopi af besvarelsen bedes sendt til: inatsisartut@inatsisartut.gl og til juul@ina.gl

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Randi V. Evaldsen
Formand for udvalget

Inatsisartut
Revisionsudvalget
Randi V. Evaldsen
/Her

Svar på spørgsmål til de regnskabsmæssige forklaringer vedrørende Landskassens regnskab 2014, Deres j.nr. 01.32.03-00021

Brevdato: 02-07-2015
Sags nr.
Dok. nr. 622638

Vi har modtaget deres skrivelse af 2. juni hvor De har spørgsmål til nogle af de regnskabsmæssige forklaringer som vi har givet i forbindelse med fremsendelse af Landskassens regnskab for året 2014. Vedlagt fremsendes besvarelser på de enkelte opfølgningsspørgsmål.

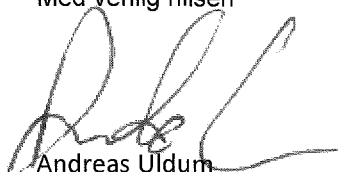
P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

For nemheds skyld er besvarelserne anført i brevet vi har modtaget fra Revisionsudvalget.

Såfremt der måtte fremstå yderligere spørgsmål fra udvalget ser vi frem til modtagelse af disse.

Besvarelsen er fremsendt på både dansk og grønlandsk. En elektronisk kopi af besvarelsen er d.d. fremsendt til inatsisartut@inatsisartut.gl og juul@ina.gl.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Andreas Uldum

Svar til Revisionsudvalget vedrørende uddybende spørgsmål til de regnskabsmæssige forklaringer til landskassen regnskab for 2014

Uddybning af de regnskabsmæssige forklaringer vedr. Landskassens regnskab for 2014

Af regnskabshåndbogens afsnit 7.3 – ”Retningslinier for udarbejdelse af regnskabsmæssige forklaringer” – fremgår det, at:

”Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelserne set i forhold til de gennemførte aktiviteter. Desuden skal det oplyses, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.”

De regnskabsmæssige forklaringer til Landskassens regnskab for 2014 indeholder ikke en beskrivelse af, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Enkelte steder antydes, at afholdelse af valg kan være en mulig forklaring herpå. Afholdelse af valg forhindrer imidlertid ikke pr. automatik, at der fremsendes ansøgninger om ændrede bevillinger til Finans- og Skatteudvalget om end det ikke kan udelukkes, at der forekommer situationer, hvor dette er tilfældet. Der bør dog i alle tilfælde oplyses en fyldestgørende begrundelse for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Revisionsudvalget skal hermed anmode Naalakkersuisut om, jf. afsnit 7.3 i regnskabshåndbogen, at fremsende begrundelser for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelserne for følgende hovedkonti:

27.01.02 Bruxelles

30.01.12 Bistandsværger i Danmark

34.11.07 Kræftplan

34.12.01 Sundhedsregioner, lægebetjening

34.12.03 Fællesudgifter, evakueringer mv.

40.02.01 Uddannelses- og kollegieforvaltningen

40.02.07 Særydelser, rejseudgifter mm., institutionerne

40.10.11 Ado Lyngep Atuarfia

40.10.12 Efterskole

40.12.34 GU-skolerne

40.90.10 CopyDan aftale

40.91.08 Institutioner under erhvervsuddannelserne

40.91.31. Aktivitetsafhængige tilskud

50 01 01 Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

73.94.03 Nukissiorfiit – Grønlands Energiforsyning, gadebelysning

Hertil svarer Naalakkersuisoq for Udenrigsdirektoratet:

Finanslovskonto 27.01.02

Afgørende årsag til merforbruget på 9 % er:

UM fremsendte pr. 18.12.2014 en uforudset regning med en forklaring om, at man havde glemt at fakturere et udestående beløb på i alt 420.000,00 DKK, som vedrører regninger fra 2. halvår 2013 og 1. halvår 2014.

Hertil svarer Naalakkersuisoq for Familie og Justitsvæsen:

I forbindelse med revisionsudvalgets spørgsmål angående en overskridelse på konto 30.01.10 Bistandsværger i Danmark på 2,06 pct., svarende til en samlet overskridelse på 10.523 kr. i alt, skal Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender meddele følgende:

Bevillingen anvendes til værgekontaktordningen, omsorgspenge, honorar og transport til bistandsværgerne og rejser for værgekontakten. Da antallet af indsatte til hvem der skal beskikkes bistandsværger ikke kan forudsiges gøres budgetteringen af kontoen vanskelig. Det er således ikke muligt at forudsige antallet af indsatte i Danmark og varigheden af deres dom.

Der har således i 2014 været 3 indsatte på helårsbasis i 2014 mod ca. 2 i de tidligere år., hvilket har givet anledning til en mindre overskridelse. I forbindelse med sådanne overskridelser vil der normalt blive søgt om overførsel af midler til kontoen via en tillægsbevilling, hvilket i denne sammenhæng imidlertid ikke var en mulighed, da udgifterne faldt sent på året. I den forbindelse skal det også bemærkes, at overskridelsen udover bagatelgrænsen på 2 pct. udgør 303 kr. i alt.

Det vil, set i lyset af vanskelighederne med at budgettere kontoen præcist, indgå i Departementets overvejelser, om der skal skabes overførselsret fra 30.01.01 til kontoen i de tilfælde udgifterne uforudset stiger udover bevillingen, således at en eventuel underbudgettering kan dækkes herved,

idet det ikke forekommer hensigtsmæssigt at kontoen permanent overbudgetteres af hensyn til, at der kan komme uforudsete udgifter.

Departementet skal beklage, at en sådan overførselsadgang ikke har været overvejet tidligere.

Hertil svarer Naalakkersuisoq for Sundhed:

Med henvisning til skrivelse af 2. juni 2015, hvor der anmodes om redegørelse for, hvorfor der ikke er skaffet bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen på følgende konti:

- 34.11.07
- 34.12.01
- 34.12.03

Der er ultimo 2014 foretaget en række større indkøb på alle ovenstående konti.

Anskaffelserne er bestilt sent på året og dermed først afregnet i henholdsvis december og ultimo perioden (periode 13), hvormed det endelige resultat først har været kendskab medio februar.

Naturligvis kunne der via kendskabet til indkøbene havde været foretaget en anmodning om rokering, hvilket der beklageligvis ikke er ske. Fokus har på sundhedsområdet været at opnå et samlet tilfredsstillende resultat og derfor er det beklageligt, at der ikke er foretaget anmodning om rokeringer i forbindelse med ekstra indkøb ultimo året.

Hertil svarer Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke:

40.02.01. Uddannelses- og Kollegieforvaltningen

Som beskrevet i de regnskabsmæssige forklaringer skyldes merforbruget ekstraordinære omkostninger til ekstern leje og møblering. Principielt søges ekstraordinære omkostninger til indleje af kollegiekapacitet for alle kollegieforvaltning inklusiv KAF, betalt via udlæg af den enkelte kollegieforvaltning, hvorefter omkostningen efter godkendelse fra Departementet for Uddannelse overføres til hovedkonto 40.01.08 Sektorprogram for Uddannelse samt den ekstraordinære uddannelsesindsats.

På hovedkonto 40.01.08 budgetteres ved opstart af hvert regnskabsår med en indlejeomkostning for de enkelte kollegieforvaltninger, som løbende budgettopfølges og estimerer på den baggrund revurderes. På hovedkonto 40.01.08 gives der i stort omfang bevillingstilsagn til diverse underliggende institutioner, organisationer og lignende. Trods løbende opfølgning og rykkere, så er det i praksis svært at få alle enheder, der har modtaget bevillingsudsagn til at fremsende forbrug/afregning løbende, hvorfor der ofte fremsendes en ekstraordinær stor andel af forbruget til bogføring i ultimoperioden. Det kan derfor først i ultimoperioden endeligt konstateres, hvorvidt der på hovedkonto 40.01.08 er økonomisk råderum til at

optage de ekstraordinære omkostninger til indleje af kollegiekapacitet, som konstateres at være større end det budgetterede.

Af ovenstående årsag kan det først i ultimoperioden konstateres, om alle ekstraordinære omkostninger til indleje i kollegieforvaltninger, herunder 40.02.01, kan overføres til hovedkonto 40.01.08. Af denne årsag er ansøgninger til potentielle tillægsbevillinger inden finansårets kalendermæssige ophør behæftet med væsentlig usikkerhed.

For 2015 er ovenstående beskrevne bogføringsproces ændret, således at alle ekstraordinære omkostninger til kollegieleje for KAF bogføres direkte på hovedkonto 40.01.08. Eventuelle væsentlige afvigelser på hovedkonto 40.02.01 vil derfor være i forhold til basisdriften, og vil i langt højere grad kunne forudsiges og tillægsbevilling derfor søges opnået om nødvendigt.

40.02.07. Særydelser, rejseudgifter mm. institutionerne

Som anført i regnskabsmæssige forklaringer, så er alle udgifter, der afholdes på denne hovedkonto lovbundne, hvorfor der ikke kan foretages korrigerende handlinger for at reducere forbruget på kontoen, uagtet at hovedkontoen benævnes som "tilskudskonto". Desuagtet, så burde der i forhold til medforbrugets væsentlige størrelse principielt være søgt om tillægsbevilling i december efter den ekstraordinære Inatsisartutsamling, da merforbruget på daværende tidspunkt kunne konstateres med sikkerhed. Naalakkersuisut beklager, at der ikke blev ansøgt om tillægsbevilling.

40.10.11. Ado Lyngø Atuarfia

Merforbruget kunne først konstateres i ultimo perioden, hvorfor der ikke kunne ansøges om tillægsbevilling.

40.10.12. Efterskole

Som beskrevet i regnskabsmæssige forklaringer, har den institution (sprogcentret), der administrerer midlerne i væsentlige dele af 2014, været uden kontorleder eller andet administrativt personale, der kunne løfte bogføringsmæssige opgaver løbende. Af denne årsag har Departementet for Uddannelse periodisk udsendt medarbejdere fra departementet for at udføre "oprydning og bogføring". Dette medførte, at kontoen i 2014 var meget svær at gennemføre budgetopfølgning for, da bogføring stort omfang fandt sted i "ryk", når departementets udsendte medarbejdere var til stede i Sisimiut på Sprogcentret. Af denne årsag kunne merforbruget først konstateres med sikkerhed i ultimoperioden.

40.12.34. GU-skolerne

Som angivet i regnskabsmæssige forklaringer har departementet, trods løbende henvendelser og tjenstlige pålæg til den stedlige ledelse i 2014 i GUX-Aasiaat, ikke kunnet få svar på forventede årsforbrug, oversigt over kommende mellemregninger og lignende. Af denne årsag har merforbrug, om end forventet på baggrund af den løbende budgetopfølgning, ikke kunnet forudsiges med sikkerhed, og i særdeleshed har størrelsen af forventet merforbrug ikke kunnet forudsiges.

40.90.10. Copydan aftale

Merforbruget på 70.000 kr. har været kendt, og der burde derfor være ansøgt om tillægsbevilling. At dette ikke er sket kan formentlig tilskrives, at der grundet overskridelsens forholdsvis beskedne størrelse i kr., ikke har været tilstrækkelig administrativ opmærksomhed på dette forhold. Naalakkersuisut beklager den manglende tillægsbevillingsansøgning.

40.91.08. Institutioner under erhvervsuddannelse

Det fulde omfang af omkostningerne til flytteomkostninger med mere kunne først konstateres i ultimoperioden.

40.91.31. Aktivitetsafhængige tilskud.

Kontoen er lovbunden, hvorfor der ikke skal søges om tillægsbevilling.

Hertil svarer Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug:

Svar: Årsagen til afvigelsen skyldes mindre indtægter i 2014 samt højere omkostninger til 2 advokat sager. Årsagen til mindre indtægter skal ses i forhold til færre indtægter fra udstedte jagtbeviser samt mindre indtægter på veterinær- området. Derudover har Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug haft højere advokatomkostninger end forventet i forbindelse med retssager. De nævnte sager, er vedrørende det tidligere Arctic Green Food A/S samt Greenland Company ApS, og begge sager er stadig pågående i 2015.

Årsagen til, at der ikke er ansøgt tillægsbevilling til den nævnte afvigelse, er dels at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug vedrørende de manglende indtægter fra 2014 først endeligt kunne lave en opgørelse i starten af 2015, og dels at en del af de højere advokatomkostninger vedrørende 2014 først blev modtaget i januar 2015.

Derudover skal Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug understrege at departementets anden administrative hovedkonto 51.01.05 Grønlands Fiskerilicenskontrol og Jagtbetjentordning havde et meget betydeligt mindre forbrug i 2014.

Hertil svarer Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet :

Vedr. hovedkonto 73.94.03 Grønlands Energiforsyning, gadebelysning:

Bevillingen til gadebelysning udbetales a conto månedsvist til Nukissiorfiit. En afvigelse fra bevillingen bliver først konstateret efter årets udløb, når Nukissiorfiit fremsender opgørelsen over årets realiserede forbrug til gadebelysning og et over-/underforbrug debiteres eller krediteres Nukissiorfiit.

Bevillingen er i FL15 hævet på baggrund af de sidste 3 års konstaterede merforbrug. Hvis der i fremtiden opstår afvigelser, vil det blive vurderet, om der er behov for et øget tilsyn – f.eks. i form af kvartalsmæssige opgørelser over forbrug fra Nukissiorfiit.

I de sidste 3 år har der i hvert fald været et merforbrug jf. opgørelse:

FL	FL2010	FL2011	FL2012	FL2013	FL2014
	6.679	6.783	6.932	7.076	7.182
Realiseret	R2010	R2011	R2012	R2013	R2014
	6.450	5.882	7.398	8.209	8.151
Afvigelse	-229	-901	466	1.133	969

INATSISARTUT

Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer

/Her

Dato: 24. august 2015

J.nr.: 01.32.03-00021

Uddybende spørgsmål til de regnskabsmæssige forklaringer vedr. Landskassens regnskab 2014 mv.

- Hermed fremsendes Revisionsudvalgets spørgsmål til de regnskabsmæssige forklaringer vedr. Landskassens regnskab 2014 mv.

Revisionsudvalget imødeser senest **den 18. september 2015**, at modtage Naalakkersuisuts besvarelse af de nedenfor fremsatte spørgsmål mv.

Naalakkersuisuts besvarelse vil indgå i Revisionsudvalgets betænkning vedr. godkendelse af Landskassens regnskab for 2014.

- Såfremt Naalakkersuisuts besvarelse vurderes at indeholde **fortrolige eller personfølsomme** oplysninger anmodes Naalakkersuisut om at gøre opmærksom herpå i hvert enkelt tilfælde. Fortrolige eller personfølsomme oplysninger vil **ikke** komme til at fremgå af den offentliggjorte betænkning vedr. Landskassens regnskab.

Naalakkersuisuts bemærkninger bedes fremsendt på grønlandsk og dansk. En elektronisk kopi af besvarelsen bedes sendt til: inatsisartut@inatsisartut.gl og juul@ina.gl

Konsulenter

Anvendelse af eksterne konsulenter

I forbindelse med behandlingen af Landskassens regnskab for 2013 fremsendte Naalakkersuisut en oversigt vedr. anvendelsen af eksterne konsulenter samt udgifterne forbundet hermed, til udvalget. Udvalget skal anmode om at modtage en opdatering af de fremsendte oplysninger vedr. 2014, således at tallene er sammenlignelige i 2012, 2013 og 2014.

Udvalget skal i samme forbindelse anmode om, at modtage opdaterede oplysninger om brugen af eksterne tolke, således at de enkelte departementers brug heraf fremgår.

Konsulentydelse

Udvalget skal endvidere anmode om at Naalakkersuisut fremsender oplysninger om de samlede udgifter til *konsulentydelse* (artskonto 1240) fordelt på departementer, i hhv. 2012, 2013 og 2014. Samt en specifikation af forbruget og endelig en oversigt over de mest brugte konsulenter.

10 Formandens Departement

10.01.01 Formandens Departement, NSN, administration

Det konstaterede mindreforbrug begrundes bl.a. med at der har været strammere styring af behovene for tjenesterejser.

Hvorledes har denne strammere styring konkret været håndteret? Er der tale om, at der foretages færre rejser? Opstår besparelsen fordi der er færre deltagere på rejserne? eller skyldes besparelsen andre forhold?

10.01.27 Forsoningskommissionen

Hvad er status for arbejdet i Forsoningskommissionen?

Er der sket ændringer i kommissionens arbejdsgrundlag siden den blev ned-sat?

10.06.24 Tilskud til landsdækkende aviser

Revisionsudvalget har fra Finans- og Skatteudvalget modtaget en orientering om sagen vedrørende tilskud til landsdækkende aviser (jf. afsnit 9.5 i Finans- og Skatteudvalgets betænkning vedr. forslag til Tillægsbevillingslov for 2014, af 11. april 2015).

Som bekendt er der fra Finans- og Skatteudvalget og i en række § 37 spørgsmål rejst spørgsmål om, hvorvidt Naalakkersuisuts beslutning om ikke at udbetale tilskud til landsdækkende aviser var lovlige og ikke mindst om den var hensigtsmæssig.

Af Naalakkersuisuts besvarelse på omtalte § 37 spørgsmål fremgår, at der (som forventeligt) er foretaget en intern juridisk vurdering af sagen. (Sagsnr. 2015-1991 Dok. nr. 480050)

Med henblik på at danne sig et samlet overblik over sagen, skal Revisionsudvalget venligst anmode Naalakkersuisut om at fremsende kopi af nævnte juridiske vurdering til udvalget.

20 Departementet for Finanser

20.10.06 Tilsynsrådet for kommunerne

Mindreforbruget er forklaret ved en konteringsfejl.

Hvor stort et beløb er fejlkonteret?

20.05.44 Partnerskabsaftale med EU

Mindreindtægten forklares med budgetrestriktioner i EU.

Hvor længe har man i Naalakkersuisut haft kendskab til disse budgetrestriktioner?

20.10.22 Andre indtægter

Igennem de senere år har denne hovedkonto udvist en mindreindtægt, da det har vist sig vanskeligt at afhænde selvstyrets lejeboliger. Af FL2015 fremgår det, at det forventes at der afhændes ca. 10 boliger årligt, og ikke som tidligere 30 boliger.

Kan Naalakkersuisut på nuværende tidspunkt oplyse om den reducerede forventning ser ud til at holde stik?

82.20.02 Pisariillisaaneq-projektet, ERP

Af den nyligt offentliggjorte årsrapport vedr. den nationale digitaliseringsstrategi 2014-2017, fremgår det bl.a.:

"Der har i 2014 været gennemført et udbud [...]. Projektet er i samarbejde med den valgte leverandør i gang med at tegne det fremtidige system. Når tegningerne er færdige i maj 2015 skal de endeligt godkendes politisk og herefter starter implementeringsforløbet med forventet idriftsætning medio 2016".

Kan Naalakkersuisut oplyse, om det fortsat er hensigten – og i givet fald i hvilken grad – at kommunerne er omfattet af projektet?

24 Skattestyrelsen

Skattestyrelsen bemærker, at det er vanskeligt at få besat ubesatte stillinger med kvalificeret personale, hvilket forklares med at det ikke er muligt at tilbyde konkurrencedygtige løn- og ansættelsesvilkår for "stillinger som kræver dybere forståelse af og indsigt i regnskabsmæssige forhold".

Har Naalakkersuisut iværksat tiltag – eller har Naalakkersuisut planer om at iværksætte tiltag for at imødegå den beskrevne udfordring?

Skattestyrelsen anfører, at en mulig løsning kunne være, at ansætte kvalificeret personale i enten Aalborg eller København.

Er sådanne tiltag blot under overvejelse, eller har man allerede ansat personer, med fast bopæl udenfor Grønland?

I hvilket omfang kan de krævede kompetencer opnås her i landet – dvs. på grønlandske uddannelsesinstitutioner?

Har Naalakkersuisut planer om at iværksætte en målrettet uddannelsesindsats med henblik på at øge antallet af hjemmehørende med de efterspurgte kompetencer?

24.10.10 Landsskat

Mindreindtægten forklares bl.a. ved et mindre provenu fra PAL.

Hvorledes budgetteres provenuet fra PAL?

24.11.17 Automatspilsafgift

Mindreindtægten forklares ved afmelding af spilleautomater i 2014.

Hvorledes føres kontrol med, at afmeldte automater tages ud af brug?

Har Naalakkersuisut oplysninger om, hvorvidt spilleaktiviteten er overflyttet til andre spille-tilbud, som f.eks. online spil?

24.11.26 Afgifter på makrelfiskeri

Mindreindtægten forklares at kvoten ikke blev opfisket i 2014.

Kan Naalakkersuisut oplyse, om det forhold at kvoten ikke blev opfisket skyldes, at fiskeriet kom sent i gang eller om det skyldes færre fisk end antaget?

34 Departementet for Sundhed og Infrastruktur

34.11.05 Alkoholbehandlingscentre

Mindreforbruget forklares bl.a. med, at kommunerne ikke søger refusion for transportudgifter til klienter fra kysten.

Kan Naalakkersuisut oplyse hvor stort et beløb kommunerne på denne måde "går glip af"?

Har det været overvejet at ændre modellen, så transportomkostningerne afholdes af Selvstyret?

34.12.02 Nationale Sundheds- og Uddannelsesindsatser

Mindreforbruget forklares med manglende anvendelse af uddannelsespuljer og manglende søgning fra eksterne enheder.

Kan Naalakkersuisut nærmere forklare den manglende anvendelse af uddannelsespuljer hhv. søgning fra eksterne enheder?

Har Naalakkersuisut iværksat tiltag, eller har man planer om at iværksætte tiltag, mhp. at øge udmøntningen af midlerne?

34.15.01 Inuuneritta

Kan Naalakkersuisut konkretisere, hvilken produktion der ikke blev afsluttet i kalenderåret?

35 Infrastruktur

35.01.03 Teleklagenævn

Det er oplyst, at Teleklagenævnet, ligesom i de foregående år, ikke har været oprettet i 2014.

Har der, i den periode, hvor nævnet ikke har været oprettet, været fremsendt klager over Telestyrelsens afgørelser, jf. Landstingsforordning om telekommunikation og teletjenester § 11, st. 2, nr. 5 og 6?

Naalakkersuisut har oplyst, at Teleklagenævnet forventes oprettet i 1. halvår af 2015. Er dette sket?

35.02.01 Havnemyndighed

Mindreforbruget forklares med, at en række bekendtgørelser ikke blev udarbejdet.

Hvem forestår udarbejdelsen af nævnte bekendtgørelser? I hvilket omfang benytter Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur eksterne konsulenter, som f.eks. advokater, til udarbejdelse af regler indenfor ressortområdet?

40 Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

Departementet bemærker indledningsvist, at:

"Praksis med at brancheskoler, indenfor beløbsgrænser fastsat på finansloven, skal overføre mer- eller mindreforbrug mellem finansår, har fortsat en stærkt disciplinerende effekt for deres økonomistyring. Igen i år er der brancheskoler, der leverer penge "tilbage til landskassen" som følge af mindreforbrug. Det er naturligvis ikke tilfredsstillende, at de tildelte midler på finansloven ikke udmøntes fuldt og helt til den ønskede aktivitet, men det er tilfredsstillende at konstatere, at ordningen medfører, at brancheskolerne ved usikkerhed, vakancer i ledelsesstillinger eller andet udviser økonomisk tilbageholdenhed, fremfor at det medfører en løsere økonomistyring".

Revisionsudvalget tager umiddelbart det anførte til efterretning, men skal dog anmode Naalakkersuisut om at forholde sig til, hvorvidt den beskrevne tendens med mindreforbrug, på længere sigt, kan have negative konsekvenser for de berørte elever og brancher. Kan tendensen f.eks. betyde et lavere kvalitetsniveau i undervisningen eller at et lavere antal studerende gennemfører de pågældende uddannelser?

40.12.34 GU-skolerne

Det anføres i de regnskabsmæssige forklaringer, at merforbruget findes stærkt utilfredsstillende, og at der vil blive taget skridt til at sikre, at et lignende overforbrug ikke gentages.

Hvilke konkrete tiltag er iværksat?

Hvilke muligheder har Naalakkersuisut for at gribe ind i sådanne situationer?

40.91.05 Voksenuddannelser

Det anføres i forklaringerne, at administrationen og udmøntningen af voksenuddannelser vil blive revurderet grundet en flerårig tendens med lav tilgang.

Kan Naalakkersuisut oplyse tidshorisonten for denne revurdering?

50 – 51 Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

50.01.01 Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet har forklaret, at:

"Der er et merforbrug på nærværende hovedkonto, afvigelsen skyldes primært indtægterne har været lavere end forventet med ca. 550.000 kr., samt at omkostningerne fra 2 advokatsager har været højere end forventet med op til 250.000 kr. Derudover har der været mindre administrative merforbrug".

Revisionsudvalget har anmodet Departementet om at uddybe, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Departementet har hertil svaret:

"Årsagen til afvigelsen skyldes mindre indtægter i 2014 samt højere omkostninger til 2 advokat sager. Årsagen til mindre indtægter skal ses i forhold til færre indtægter fra udstedte jagtbeviser samt mindre indtægter på veterinærområdet. Derudover har Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug haft højere advokatomkostninger end forventet i forbindelse med retssager. De nævnte sager, er vedrørende det tidligere Arctic Green Food A/S samt Greenland Company ApS, og begge sager er stadig pågående i 2015.

Årsagen til, at der ikke er ansøgt tillægsbevilling til den nævnte afvigelse, er dels at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug vedrørende de manglende indtægter fra 2014 først endeligt kunne lave en opgørelse i starten af 2015, og dels at en del af de højere advokatomkostninger vedrørende 2014 først blev modtaget i januar 2015.

Derudover skal Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug understrege at departementets anden administrative hovedkonto 51.01.05 Grønlands Fiskerilicenskontrol og Jagtbetjentordning havde et meget betydeligt mindre forbrug i 2014".

Revisionsudvalget antager, at Naalakkersuisut, generelt, tilrettelægger sine arbejdsrutiner på en måde, som er egnede til at sikre overholdelse af reglerne i budgetloven.

Naalakkersuisut anmodes om at uddybe, hvorfor (manglende) indtægter først kunne opgøres i 2015. Hvilke forhold har særligt vanskeliggjort opgørelsen?

Revisionsudvalget skal endvidere anmode om en forklaring på, hvilken sammenhæng den manglende bevillingsmæssige hjemmel for merforbruget på hovedkonto 50.01.01, har med mindreforbruget på hovedkonto 51.01.05 jf. Departementets besvarelse ovenfor.

62 – 66 Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

64.13.19 Mobilitetsfremmende ydelser

Mindreforbruget forklares ligesom vedr. 2013 med, at:

"færre har benyttet ordningen end forventet. Grunden er bl.a. arbejdsgivernes tilbageholdenhed med at ansætte personer fra andre regioner i en tid, hvor den finansielle krise stadig er mærkbar".

Tendensen er tilsyneladende skærpet i 2014.

Kan Naalakkersuisut oplyse om dette også er gældende for første halvdel af 2015?

Kan Naalakkersuisut uddybe, hvilke andre grunde der er til, at færre end forventet har benyttet ordningen?

Naalakkersuisut anmodes endvidere om at forklare forskellen i tabellen i hhv. den grønlandske og den danske version.

70 – 72 Departementet for Boliger

Der er tilsyneladende en stor udskiftning i Departementet, som umiddelbart forekommer større end den gennemsnitlige udskiftning i Naalakkersuisuts øvrige administration. Udvalget må dog sande, at dette ikke entydigt kan konkluderes ud fra de afgivne forklaringer.

Hvad er Naalakkersuisuts kommentarer til dette? Er der i Departementet for Boliger særlige udfordringer med fastholdelse af medarbejdere?

70.01.01 Departementet for Boliger, 70.01.04 Adm, projektudg. På anlægsområdet og 70.01.07 Bygningsmyndigheden

Nævnte hovedkonti udviser mindreforbrug, som i alle tilfælde (hovedsageligt) forklares med ubesatte stillinger. Af departementets beretning fremgår det, at alle afdelingers "målsætninger har været realistiske og er fuldt ud opnået og indfriet".

Det kunne umiddelbart forstås som om, at departementets personalenormering er for høj. Kan Naalakkersuisut bekræfte dette?

72.06.51 Salg af boliger – nettoudbetaling

Mindreindtægt forklares ved at et lavere antal boliger end estimeret er solgt.

Kan Naalakkersuisut oplyse om den, i de regnskabsmæssige forklaringer anførte forventede bedring af markedssituationen i 2015 er en realitet?

73 – 77 Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet

73.94.03 Nukissiorfiit – Grønlands Energiforsyning, gadebelysning

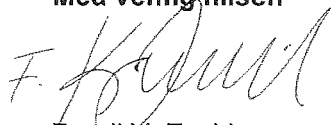
Departementet anfører bl.a, at udskiftning til LED pærer vil give en besparelse på energiforbruget på længere sigt.

Kan Naalakkersuisut fremsende beregninger til udvalget, som viser, hvor lang tid det vil tage, før investeringen i LED belysning har tjent sig ind?

73.95.02 Vandkraft forundersøgelser

Naalakkersuisut anmodes om at oplyse status vedr. overvejelserne om etablering af vandkraftværker i Aasiaat og Qasigiannuit.

Med venlig hilsen

Randi V. Evaldsen
Formand for udvalget

Inatsisartut Revisionsudvalg

**Svar på uddybende spørgsmål til de regnskabsmæssige forklaringer vedr.
Landskassens regnskab 2014 mv.**

Brevdato: 29-09-2015
Sags nr.
Dok. nr. 1255594

Svar på uddybende spørgsmål til de regnskabsmæssige forklaringer vedr. Landskassens regnskab 2014 mv.

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Hermed fremsendes Naalakkersuisuts svar på Revisionsudvalgets uddybende spørgsmål til de regnskabsmæssige forklaringer som indgår i Landskassens regnskab for 2013, fremsendt den 24. august 2015, med svarfrist d. 18. september 2015.

Naalakkersuisut er opmærksomme på, at besvarelsen vil indgå i Revisionsudvalgets betænkning vedrørende godkendelse af Landskassens regnskab for 2014.

Svarene på de fremsendte spørgsmål er indarbejdet i det af Revisionsudvalgets fremsendte materiale, markeret med kursiv og "SVAR R14-2015".

Besvarelsen fremsendes hermed på grønlandsk og dansk til adresserne:

inatsisartut@inatsisartut.gl og juul@ina.gl

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Andreas Uldum

Konsulenter

Anvendelse af eksterne konsulenter

I forbindelse med behandlingen af Landskassens regnskab for 2013 fremsendte Naalakkersuisut en oversigt vedr. anvendelsen af eksterne konsulenter samt udgifterne forbundet hermed, til udvalget. Udvalget skal anmode om at modtage en opdatering af de fremsendte oplysninger vedr. 2014, således at tallene er sammenlignelige i 2012, 2013 og 2014.

SVAR R14-2015:

Nedenfor tabel som danner grundlag for sammenligning med tidligere fremsendte:

Konsulenter eksterne	1. halvår 2012	1.halvår 2013	1. halvår 2014
Centraladministrationen			
Advokat	1.946	818	1.822
Revisor	1.001	1.534	641
Vikar	440	52	8
Tolk	2.214	2.549	4.125
Analytiker	282	988	775
Øvrige	5.513	5.506	6.609
Underviser	168	322	465
EDB-konsulenter	2.985	1.544	1.649
Informationsvirksomhed	280	230	222
Terapeuter	118	107	107
I alt	14.948	13.649	16.422

Det bemærkes at tabellen er udtryk for udgiftsførte beløb i centraladministrationen i årenes første halvår.

Nedenden for en tilsvarende tabel dækkende hele år i perioden 2012-2014:

Konsulenter eksterne	Hele året 2012	Hele året 2013	Hele året 2014
Centraladministrationen			
Advokat	6.012	5.555	7.635
Revisor	2.880	2.820	1.808
Vikar	8	52	79
Tolk	5.472	5.900	6.426
Analytiker	1.762	1.478	4.390
Øvrige	17.952	15.406	12.800
Underviser	640	1.303	1.533
EDB-konsulenter	4.235	2.971	2.396
Informationsvirksomhed	301	421	277
Terapeuter	187	144	186
I alt	39.448	36.051	37.529

Som i tabellen ovenfor er der her tale om det registrerede forbrug af konsulenter i centraladministrationen.

Udvalget skal i samme forbindelse anmode om, at modtage opdaterede oplysninger om brugen af eksterne tolke, således at de enkelte departementers brug heraf fremgår.

Svar R14-2015

Nedenfor tabel med opdaterede oplysninger om brugen af eksterne tolke.

Eksterne tolke i 1000 kr.	2012	2013	2014
<i>Inatsisartuts formandskab</i>	26	10	0
<i>Formandens Departement</i>	28	103	92
<i>Finansdepartementet</i>	244	274	168
<i>Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender</i>	295	87	46
<i>Departement for Sundhed</i>	110	43	299
<i>Departement for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke</i>	410	349	423
<i>Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug</i>	14	5	100
<i>Departement for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggende</i>	454	1.065	1.539
<i>Departement for Råstoffer</i>	332	200	138
<i>Departement for Bolig, Byggeri og Infrastruktur</i>	25	105	67
<i>Departement for Natur, Miljø og Justitsområdet</i>	327	31	485
I alt	2.265	2.272	3.358

Det skal bemærkes at tallene i året 2012 og 2013 er korrigeret i forhold til tidligere fremsendte. Materiale som lægger til baggrund for udtrækkene af data er blevet bedre og dette har givet os muligheden for disse mere korrekte tal for disse år. Tallene er ligeledes sammenstillet i forhold til den pr. august 2015 gældende ressortfordeling.

Konsulentydelse

Udvalget skal endvidere anmode om at Naalakkersuisut fremsender oplysninger om de samlede udgifter til konsulentydelse (artskonto 1240) fordelt på departementer, i hhv.

2012, 2013 og 2014. Samt en specifikation af forbruget og endelig en oversigt over de mest brugte konsulenter.

Svar R14-2015

Nedenfor en oversigt over de samlede udgifter til konsulenter i periode 2012-2014 fordelt pr. departement:

Eksterne konsulenter i alt hele år	2012	2013	2014
Inatsisartuts formandskab	1.911	1.640	3.367
Formandens Departement	8.606	1.491	1.425
Finansdepartementet	29.684	37.002	30.624
Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender	12.103	9.291	14.732
Departement for Sundhed	23.680	24.030	30.203
Departement for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke	34.794	35.251	39.603
Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug	5.556	3.031	4.062
Departement for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggende	32.424	45.491	22.584
Departement for Råstoffer	33.042	5.984	5.700
Departement for Bolig, Byggeri og Infrastruktur	9.208	15.363	13.370
Departement for Natur, Miljø og Justitsområdet	14.719	15.075	13.858
	205.7	193.6	179.5
I alt	28	50	28

Tallene i tabellen afspejler det registrerede forbrug af konsulenter på konto 1240 fordelt efter departementer og pr. august 2015 gældende ressortfordeling.

Nedenfor en specifikation af type af konsulenttydelser. Som det fremgår er det fortsat en udfordring at få registreret konsulenterne tilstrækkeligt entydigt, idet en væsentlig andel af konsulenttydelserne er registreret som øvrige også i 2014.

Konsulenter eksterne	Hele året 2012	Hele året 2013	Hele året 2014
Hele selvstyret			
Advokat	17.198	10.251	11.193
Revisor	4.830	5.742	2.742
Vikar	9.240	8.405	12.454
Tolk	8.012	7.968	10.555
Analytiker	4.758	6.464	9.573
Øvrige	111.816	106.065	77.977
Underviser	16.547	18.466	21.729
EDB-konsulenter	28.461	26.769	25.284
Informationsvirksomhed	3.877	1.259	1.404
Terapeuter	990	2.262	6.617
I alt	205.728	193.650	179.528

Nedenfor en oversigt over de 10 konsulentvirksomheder er som der er betalt mest for i årene 2012-2014

*Geus, Inu:IT A/S, ActiveCare A/S, Aarhus Universitet, Vikarlæger, A/S Boligselskabet INI,
Visit Greenland, Lett Advokatfirma, Deloitte, Advokatfirmaet Malling & Hansen Damm*

10 Formandens Departement

10.01.01 Formandens Departement, NSN, administration

Det konstaterede mindreforbrug begrundes bl.a. med at der har været strammere styring af behovene for tjenesterejser.

Hvorledes har denne strammere styring konkret været håndteret? Er der tale om, at der foretages færre rejser? Opstår besparelsen fordi der er færre deltagere på rejserne? eller skyldes besparelsen andre forhold?

Svar R14-2015

Der har været en mere kritisk vurdering af behovet for hver enkelt tjenesterejse af den øverste ledelse i departementet. Det sammenholdt med et teknisk forbedret videokonferencesystem i departementet har medført, at det i højere grad er muligt at gennemfører møder via videokonference. Videokonference kan ikke erstatte alle møder, men har i højere grad kunne benyttes.

Det forhold, at departementet i en stor del af 2014 var underbemandet kan ligeledes have været en medvirkende faktor til den lavere rejseaktivitet.

10.01.27 Forsoningskommissionen

Hvad er status for arbejdet i Forsoningskommissionen?

Svar R14-2015

Naalakkersuisut vedlægger Grønlands Forsoningskommission første årlige statusrapport, se bilag a, som besvarelse på spørgsmålet om status på arbejdet i Forsoningskommissionen.

Er der sket ændringer i kommissionens arbejdsgrundlag siden den blev nedsat?

Svar R14-2015

Nej, der er ikke sket ændringer.

10.06.24 Tilskud til landsdækkende aviser

Revisionsudvalget har fra Finans- og Skatteudvalget modtaget en orientering om sagen vedrørende tilskud til landsdækkende aviser (jf. afsnit 9.5 i Finans- og Skatteudvalgets betænkning vedr. forslag til Tillægsbevillingslov for 2014, af 11. april 2015).

Som bekendt er der fra Finans- og Skatteudvalget og i en række § 37 spørgsmål rejst spørgsmål om, hvorvidt Naalakkersuisuts beslutning om ikke at udbetale tilskud til landsdækkende aviser var lovlig og ikke mindst om den var hensigtsmæssig.

Af Naalakkersuisuts besvarelse på omtalte § 37 spørgsmål fremgår, at der (som forventeligt) er foretaget en intern juridisk vurdering af sagen. (Sagsnr. 2015-1991 Dok. nr. 480050)

Med henblik på at danne sig et samlet overblik over sagen, skal Revisionsudvalget venligst anmode Naalakkersuisut om at fremsende kopi af nævnte juridiske vurdering til udvalget.

Svar R14-2015

Naalakkersuisut vedlægger den juridiske vurdering, se bilag b, om hvorvidt Naalakkersuisuts beslutning om ikke at udbetale tilskud til landsdækkende aviser var lovlig, i form af kopi af mail af 21. maj. 2015 sendt fra tidligere retschef Kim Blokbo til departementschef Søren Hald Møller indeholdende ovenfor nævnte juridiske vurdering.

Den juridiske vurdering er ikke blevet udleveret, selvom den er blevet bedt udleveret gennem § 37-spørgsmål og ved aktindsigtsanmodninger. Dette med baggrund i offentlighedslovens bestemmelse om at dokumentet må betragtes som et internt arbejdsdokument der er undtaget offentlighed efter offentlighedslovens § 7, stk. 1, nr. 1, henset til baggrunden for bestemmelsen, ifølge Offentlighedskommissionen:

"Det findes nødvendigt, at tjenestemænd har adgang til på fri og formløs måde at foretage deres overvejelser over sagerne og udføre det forberedende arbejde, eventuelt under drøftelse med kollegaer, uden at arbejde under presset af en offentliggørelse af de i referaterne nedfældede betragtninger, som måske vil skifte værdi efter hånden som sagen skrider frem. Det er da også almindelig anerkendt, at sådanne arbejdsdokumenter bør undtages fra offentligheden".

20 Departementet for Finanser

20.10.06 Tilsynsrådet for kommunerne

Mindreforbruget er forklaret ved en konteringsfejl.

Hvor stort et beløb er fejlkonteret?

Svar R14-2015

Indenrigsafdelingen har oplyst, at det fejlkonterede beløb udgør 53.256,00 kr.

20.05.44 Partnerskabsaftale med EU

Mindreindtægten forklares med budgetrestriktioner i EU.

Hvor længe har man i Naalakkersuisut haft kendskab til disse budgetrestriktioner?

Svar R14-2015

Repræsentanter fra EU orienterede om budgetrestriktionerne på et dialogmøde der blev afholdt den 4. marts 2014 mellem Grønlands Selvstyre og repræsentanter fra EU.

Naalakkersuisut orienterede om dette forhold i forbindelse med budgetopfølgningen for september måned 2014 for Grønlands Selvstyre. Denne budgetopfølgning er tilgået Inatsisartut.

I forbindelse med det 2. årlige dialogmøde med EU, der blev afholdt i november 2014, oplyste EU endvidere, at EU fremadrettet muligvis ikke vil kunne betale hele det lovede tilskudsbeløb i løbet af et finansår. Grønlands Selvstyres fremadrettede tilgodehavender i EU vil blive ophobet, og vil skulle afregnes i slutningen af aftale-perioden, det vil sige efter udløbet af 2020.

20.10.22 Andre indtægter

I gennem de senere år har denne hovedkonto udvist en mindre indtægt, da det har vist sig vanskeligt at afhænde selvstyrets lejeboliger. Af FL2015 fremgår det, at det forventes at der afhændes ca. 10 boliger årligt, og ikke som tidligere 30 boliger.

Kan Naalakkersuisut på nuværende tidspunkt oplyse om den reducerede forventning ser ud til at holde stik?

Svar R14-2015

Finansdepartementet har indhentet svaret fra Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur.

Når Illuut A/S afhænder en udlejningsbolig, indfries det tidligere lån ydet af Selvstyret til Illuut A/S og i stedet udstedes et 20/20/60-lån i lejligheden. Differencen mellem lånebeløbene for disse lån udgør en indtægt for landskassen under hovedkonto 20.10.22 Andre Indtægter.

For en typisk lejlighed på Tuapannguit betyder en omdannelse til en ejerbolig en indtægt til landskassen på godt 0,5 mio. kr. Det er korrekt, at det har vist sig at tage længere tid for Illuut A/S at afhænde lejeboliger end forventet. Frem til starten af september er der afhændet 6 boliger. Det kan derfor godt være muligt, at der bliver afhændet 10 boliger i 2015, men det ikke til at vide, før året er omme.

82.20.02 Pisariillisaaneq-projektet, ERP

Af den nyligt offentliggjorte årsrapport vedr. den nationale digitaliseringsstrategi 2014-2017, fremgår det bl.a.:

”Der har i 2014 været gennemført et udbud [...]. Projektet er i samarbejde med den valgte leverandør i gang med at tegne det fremtidige system. Når tegningerne er færdige i maj 2015 skal de endeligt godkendes politisk og herefter starter implementeringsforløbet med forventet idriftsætning medio 2016”.

Kan Naalakkersuisut oplyse, om det fortsat er hensigten – og i givet fald i hvilken grad – at kommunerne er omfattet af projektet?

Svar R14-2015

Den fælles-offentlige styregruppe for ERP projektet har ud fra en risikobetragtning besluttet at gennemføre en afklaringsproces i forhold til afgrænsnings- og infrastrukturproblematikker for at sikre et kvalitetssikret

grundlag for gennemførelse af det kommende udbud på valg af systemleverandør. Dette for at forhindre en senere forsinkelse af implementeringen med risiko for at påføre projektet ekstraomkostninger.

Det nye økonomi- og ledelsessystem (ERP) vil ikke umiddelbart afskaffe kommunernes nuværende systemkompleks (Winformatik), da dele af Winformatik videreføres til bl.a. sagsbehandling.

Det er fortsat Naalakkersuisuts mål at kommunerne er omfattet af projektet, deres kommitment afhænger bl.a. af udfaldet af den igangværende kortlægning af infrastruktur m.v.

24 Skattestyrelsen

Skattestyrelsen bemærker, at det er vanskeligt at få besat ubesatte stillinger med kvalificeret personale, hvilket forklares med at det ikke er muligt at tilbyde konkurrencedygtige løn- og ansættelsesvilkår for "stillinger som kræver dybere forståelse af og indsigt i regnskabsmæssige forhold".

Har Naalakkersuisut iværksat tiltag – eller har Naalakkersuisut planer om at iværksætte tiltag for at imødegå den beskrevne udfordring?

Svar R14-2015

Skattestyrelsen har igennem længere tid af flere omgange iværksat rekruttering af personale med solide skattemæssige og regnskabsmæssige kompetencer i forhold til styrelsens lignings- og revisionsopgaver. Dette har desværre været ganske udfordrende at tiltrække sådanne kompetencer, både internt i Grønland og eksternt.

På det internationale område har Skattestyrelsen dog været i stand til at tiltrække to kandidater med ønskede kompetencer i 2015. Det har dog ikke mindsket behovet for fortsat at kunne tiltrække kvalificeret akademisk arbejdskraft.

Hos Økonomi- og personalestyrelsen konstateres det, at der er en generel udfordring i samfundet med at rekruttere ansatte med de rette kvalifikationer og kompetencer.

Skattestyrelsen anfører, at en mulig løsning kunne være, at ansætte kvalificeret personale i enten Aalborg eller København.

Er sådanne tiltag blot under overvejelse, eller har man allerede ansat personer, med fast bopæl udenfor Grønland?

Svar R14-2015

Skattestyrelsen har siden 1993 haft ansatte i Grønlandshavnen i Aalborg, som varetager opgaverne i forhold til indførselsafgifter. Derudover har de i en lang årrække været ansat personale i Grønlands Repræsentation for at sikre skatteforholdene for personer, der rejser til og fra Grønland.

Skattestyrelsen har siden 1. januar 2009 haft kontor i Aalborg, hvor der pt. er ansat 5 skatterevisorer og en kontorchef. Personalet er en del af styrelsens revisionskontor, der varetager ligning og revision af grønlandske virksomheder og selskaber.

Personalet, der er ansat på kontoret i Aalborg, har generelt lang erfaring fra arbejdet med skatteområdet fra SKAT, særligt med kontrol, ligning og revision af virksomheder og selskaber. Kontorchefen har mere end 30 års erfaring fra arbejdet i Grønland.

I hvilket omfang kan de krævede kompetencer opnås her i landet – dvs. på grønlandske uddannelsesinstitutioner?

Svar R14-2015

Kompetencerne, som Skattestyrelsen har svært ved at tiltrække er dybe skattekompetencer, både i forhold til retsgrundlaget, men også den generelle lignings- og revisionsindsats. Der er i Grønland ikke en egentlig skattefaglig uddannelse, hvorfor dette er svært opnåeligt, særligt henset til det meget smalle kompetenceområde. Der er i dag mulighed for at tage HD i regnskab på Ilisimatusarfik, men her er skatteområdet ikke specielt fremtrædende. HD tages som udgangspunkt ligeledes af personer, der er i ansættelse og gives som supplement i forhold hertil.

Har Naalakkersuisut planer om at iværksætte en målrettet uddannelsesindsats med henblik på at øge antallet af hjemmehørende med de efterspurgte kompetencer?

24.10.10 Landsskat

Mindreindtægten forklares bl.a. ved et mindre provenu fra PAL.

Hvorledes budgetteres proveniuet fra PAL?

Svar R14-2015

Afregning af PAL-skat fra Danmark er en ny indtægt for Landskassen. Naalakkersuisut har således ikke haft et historisk grundlag at basere sit skøn over det forventede provenu på. Der knytter sig en betydelig usikkerhed til provenuskøn over fremtidige pensionsafkast. Dette skyldes bl.a., at afkastene i høj grad er afhængige af udviklingen på de internationale finansmarkeder.

Naalakkersuisut har i udgangspunktet foretaget vurderingen af det forventede provenu vedrørende indtægter fra PAL-skat med baggrund i indtægtsskønnet i Danmark.

24.11.17 Automatspilsafgift

Mindreindtægten forklares ved afmelding af spilleautomater i 2014.

Hvorledes føres kontrol med, at afmeldte automater tages ud af brug?

Svar R14-2015

Indledningsvist kan oplyses, at det er den enkelte kommunalbestyrelse, der udsteder tilladelse til automatspil i kommunen. Indehaveren af tilladelsen skal altid have tilladelsesbeviset til det enkelte automatspil ophængt på et frit tilgængeligt sted på opstillingsstedet.

Skattestyrelsen varetager opkrævning af automatspilsafgift i forhold til de af kommunalbestyrelsen oplyste tilladelser til opstilling af automatspil.

Afmelding af automatspil sker i udgangspunktet til kommunalbestyrelsen. Tilladelsesindehavere må ikke være i restance med betaling af automatspilsafgift.

Kommunalbestyrelsen kan i sådanne tilfælde inddrage tilladelsen til opstilling af automatspil.

Skattestyrelsen fører kontrol med at der på steder med tilladelse til opstilling af automatspil er ophængt tilladelse, samt at der alene er de på tilladelsen nævnte maskiner med unik identifikation. Samtidig foretages ligeledes kontrol af bla. plombering af maskinerne, tællerværk mv. Denne kontrol foretages som led i den af Skattestyrelsen normale kontrolindsats inden for styrelsens aktivitetsområde.

Har Naalakkersuisut oplysninger om, hvorvidt spilleaktiviteten er overflyttet til andre spille-tilbud, som f.eks. online spil?

Svar R14-2015

Det kan oplyses, at Skattestyrelsen ikke har data i forhold til online spil, men der er dog en formodning om, at en del spilleaktivitet er overflyttet til andre spilletilbud, som f.eks. online spil.

24.11.26 Afgifter på makrelfiskeri

Mindreindtægten forklares at kvoten ikke blev opfisket i 2014.

Kan Naalakkersuisut oplyse, om det forhold at kvoten ikke blev opfisket skyldtes, at fiskeriet kom sent i gang eller om det skyldes færre fisk end antaget?

Svar R14-2015

Det kan oplyses, at årsagen til at kvoten ikke blev opfisket i 2014 skyldes, at der var færre fisk end antaget i de grønlandske farvande.

34 Departementet for Sundhed og Infrastruktur

34.11.05 Alkoholbehandlingscentre

Mindreforbruget forklares bl.a. med, at kommunerne ikke søger refusion for transportudgifter til klienter fra kysten.

Kan Naalakkersuisut oplyse hvor stort et beløb kommunerne på denne måde "går glip af"?

Svar R14-2015

Kommunerne mangler at søge refusion for ca. 500 t.kr.

Har det været overvejet at ændre modellen, så transportomkostningerne afholdes af Selvstyret?

Svar R14-2015

Nej, dette har ikke været overvejet, men kommunerne er gentagende gange blevet gjort opmærksom på muligheden og proceduren for at søge refusion og det kan konstateres, at de søger mere refusion i 2015 end tidligere.

34.12.02 Nationale Sundheds- og Uddannelsesindsatser

Mindreforbruget forklares med manglende anvendelse af uddannelsespuljer og manglende søgning fra eksterne enheder.

Kan Naalakkersuisut nærmere forklare den manglende anvendelse af uddannelsespuljer hhv. søgning fra eksterne enheder?

Svar R14-2015

Den manglende anvendelse kan bl.a. henføres til diplomuddannelsen, som er en længerevarende uddannelse, der kræver opgaveskrivning, eksamener, praktikophold mv. Det er konstateret, at uddannelsen giver udfordringer både privat og arbejds-mæssigt hvilket afspejles i

udskiftning af personalet som starter på uddannelse og store rekrutterings vanskeligheder til uddannelsen. I 2014 blev Diplomuddannelsen for sygeplejesker ikke oprettet, da der var mangel på tilmeldinger. For at igangsætte uddannelsen i 2015 har vi nu gennemført en landsdækkende informationskampagne, hvor målgruppen er sygeplejersker, således at et tilstrækkeligt stort hold forhåbentligt kan dannes..

Enhed for Læring og Udvikling under Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse har i 2014 udarbejde materiale og oplæg til bl.a. MED-uddannelsen mv. Dette har medført, at der ikke er gennemført det samme antal kurser som tidligere år.

På f.eks. sundhedsassistentuddannelsen og specialiseringsmodulet er det samlet for 2014 et mindreforbrug som følge af, at der dels ikke er udbudt samme antal hold som tidligere år. Dette skyldes, dels at antallet af ansøgninger både fra SHV og fra kommunerne er faldende og dels, at kommunerne ikke har søgt lønrefusion, som de har mulighed for til.

Har Naalakkersuisut iværksat tiltag, eller har man planer om at iværksætte tiltag, mhp. at øge udmøntningen af midlerne?

Svar R14-2015

Der er iværksat en række tiltag i samarbejde med PI herunder omrokering af midlerne til de sundhedsfagligeuddannelser, hvor der er flere ansøgninger. Endvidere tilskrives kommunerne omkring muligheden for at søge refusion.

Der nedsat en arbejdsgruppe, der arbejder på ændring af diplomuddannelsen, således at der sikres flere tilmeldte til uddannelse samt mulighed for at opdele i uddannelsen i flere moduler.

Enhed for Læring og Udvikling har i 2015 gennemført en lang række interne kurser i sundhedsvæsnet, ligesom de har effektiviseret MED-strukturen i SHV.

34.15.01 Inuuneritta

Kan Naalakkersuisut konkretisere, hvilken produktion der ikke blev afsluttet i kalenderåret?

Svar R14-2015

Produktion af kampagnen, voksenansvar i børn og unges sundhedsvaner, var planlagt og budgetteret med 498.000 kr. i 2014. Den sidste leverance af pjecer, USB mv. måtte udskydes til betaling i 2015 med 153.000 kr.

35 Infrastruktur

35.01.03 Teleklagenævn

Det er oplyst, at Teleklagenævnet, ligesom i de foregående år, ikke har været oprettet i 2014.

Har der, i den periode, hvor nævnet ikke har været oprettet, været fremsendt klager over Telestyrelsens afgørelser, jf. Landstingsforordning om telekommunikation og teletjenester § 11, st. 2, nr. 5 og 6?

Svar R14-2015:

Ja, der er indkommet 2 forbrugerklager men ingen samtrafikklage.

Naalakkersuisut har oplyst, at Teleklagenævnet forventes oprettet i 1. halvår af 2015. Er dette sket?

Svar R14-2015:

Nej. På grund af udskrivelse af valg i Danmark har der ikke været muligt at få faglig og teknisk bistand fra den danske Telestyrelse

35.02.01 Havnemyndighed

Mindreforbruget forklares med, at en række bekendtgørelser ikke blev udarbejdet.

Hvem forestår udarbejdelsen af nævnte bekendtgørelser? I hvilket omfang benytter Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur eksterne konsulenter, som f.eks. advokater, til udarbejdelse af regler indenfor ressortområdet?

Svar R14-2015:

Bekendtgørelser udfærdiges af såvel egne medarbejdere og konsulenter (advokater). Det skal bemærkes at der er en særlig udfordring i at tiltrække og især fastholde kvalificeret arbejdskraft. Det er dog ikke umiddelbart muligt at vurdere om den er større end den gennemsnitlige udskiftning i Naalakkersuisuts øvrige administration.

Infrastrukturafdeling er normeret med 6 ansatte og den medarbejder med længst anciennitet tiltrådte i efteråret 2014. Hertil kommer at der er vakante stillinger i afdelingen.

40 Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

Departementet bemærker indledningsvist, at:

"Praksis med at brancheskoler, indenfor beløbsgrænser fastsat på finansloven, skal overføre mer- eller mindreforbrug mellem finanssår, har fortsat en stærkt disciplinerende effekt for deres økonomistyring. Igen i år er der brancheskoler, der leverer penge "tilbage til landskassen" som følge af mindreforbrug. Det er naturligvis ikke tilfredsstillende, at de tildelte midler på finansloven ikke udmøntes fuldt og helt til den ønskede aktivitet, men det er tilfredsstillende at konstatere, at ordningen medfører, at brancheskolerne ved usikkerhed, vakancer i ledelsesstillinger eller andet udviser økonomisk tilbageholdenhed, fremfor at det medfører en løsere økonomistyring".

Revisionsudvalget tager umiddelbart det anførte til efterretning, men skal dog anmode Naalakkersuisut om at forholde sig til, hvorvidt den beskrevne tendens med mindreforbrug, på længere sigt, kan have negative konsekvenser for de berørte elever og brancher. Kan tendensen f.eks. betyde et lavere kvalitetsniveau i undervisningen eller at et lavere antal studerende gennemfører de pågældende uddannelser?

Svar R14-2015:

Det er ikke Naalakkersuisuts vurdering, at det på længere sigt kan have negative konsekvenser for elever og brancher. Brancheskolerne udvikler løbende deres økonomistyringspraksis, og der formodes derfor, at tilbageleverede mindre forbrug som i regnskab 2014, inden for et kort årrække vil være sjældne. Det skal dertil tilføjes, at overførselsmuligheden i sig selv medfører mere rationel indkøbspraksis, og at denne i høj grad vurderes at understøtte de langsigtede uddannelsespolitiske mål.

40.12.34 GU-skolerne

Det anføres i de regnskabsmæssige forklaringer, at merforbruget findes stærkt utilfredsstillende, og at der vil blive taget skridt til at tilsikre, at et lignende overforbrug ikke gentages.

Hvilke konkrete tiltag er iværksat?

Hvilke muligheder har Naalakkersuisut for at gribe ind i sådanne situationer?

Svar R14-2015:

Konkret er det tiltrådt ny rektor for GUX-Aasiaat pr. 1 august. I ansættelsesprocessen, har Departementet for Uddannelse i høj grad haft økonomistyringskompetencer i fokus, såvel som øvrige relevante kompetencer, herunder pædagogiske og ledelsesmæssige. Dertil planlægger departementet i efteråret 2015 at udsende medarbejdere fra økonomiafdelingen samt gymnasieafdelingen til længerevarende besøg i GUX-Aasiaat for at medvirke til at opbygge fremtidig praksis for fremtidig økonomistyring. Det planlægges også, at Selvstyrets eksterne revision deltager i dette ophold. Opholdet er under planlægning sammen med den nytiltrådte rektor og sker i fuld enighed med denne.

Naalakkersuisuts muligheder for at gribe ind i sådanne situationer, når der er tale om hhv GUX-Aasiaat og GUX-Nuuk, består i første omgang af, at Departementet for Uddannelse kan give tjenstlige ordrer og skriftlige instrukser til rektor i forhold til den økonomiske styring. I det omfang departementet ikke vurderer at disse efterkommes, kan departementet tage ansættelsesretslige skridt i forhold til rektor. Departementets instruktionsbeføjelse omfatter alene rektor.

På Brancheskoler der udbyder gymnasial uddannelse (Campus Kujalleq og Tech College) er det bestyrelsen der ansætter og afskeder den øverste leder. Ved gentagent overforbrug på en brancheskole, vil Naalakkersuisut derfor skulle have dialog med bestyrelsen om dette. Som yderste konsekvens kan Naalakkersuisut afsætte en bestyrelse. Det kan oplyses, at der ikke siden indførslen af bestyrelser for brancheskoler har været fundet anledning til at betvivle bestyrelsernes fokus og kompetencer inden for overordnet økonomistyring af brancheskolerne.

40.91.05 Voksenuddannelser

Det anføres i forklaringerne, at administrationen og udmøntningen af voksenuddannelser vil blive revurderet grundet en flerårig tendens med lav tilgang.

Kan Naalakkersuisut oplyse tidshorisonten for denne revurdering?

Svar R14-2015:

I forhold til de økonomiske aspekter kan det oplyses, at bevillingen til voksenuddannelser i FL2015 blev reduceret med 1.425.000 kr. Dertil har der været en dialog med brancheskolerne omkring udmøntningen, herunder uddannelser der kan tænkes udbudt som voksenuddannelser.

Naalakkersuisut vil ved udgangen af 2015 vurdere, om disse tiltag har medført den ønskede udmøntning af bevillingen, eller om yderligere tiltag er nødvendige i forhold til administrationen.

50 – 51 Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

50.01.01 Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet har forklaret, at:

”Der er et merforbrug på nærværende hovedkonto, afvigelsen skyldes primært indtægterne har været lavere end forventet med ca. 550.000 kr., samt at omkostningerne fra 2 advokatsager har været højere end forventet med op til 250.000 kr. Derudover har der været mindre administrative merforbrug”.

Revisionsudvalget har anmodet Departementet om at uddybe, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Departementet har hertil svaret:

”Årsagen til afvigelsen skyldes mindre indtægter i 2014 samt højere omkostninger til 2 advokat sager. Årsagen til mindre indtægter skal ses i forhold til færre indtægter fra udstedte jagtbeviser samt mindre indtægter på veterinær- området. Derudover har Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug haft højere advokatomkostninger end forventet i forbindelse med retssager. De nævnte sager, er vedrørende det tidligere Arctic Green Food A/S samt Greenland Company ApS, og begge sager er stadig pågående i 2015.

Årsagen til, at der ikke er ansøgt tillægsbevilling til den nævnte afvigelse, er dels at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug vedrørende de manglende indtægter fra 2014 først endeligt kunne lave en opgørelse i starten af 2015, og dels at en del af de højere advokatomkostninger vedrørende 2014 først blev modtaget i januar 2015.

Derudover skal Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug understrege at departementets anden administrative hovedkonto

51.01.05 Grønlands Fiskerilicenskontrol og Jagtbetjentordning havde et meget betydeligt mindre forbrug i 2014".

Revisionsudvalget antager, at Naalakkersuisut, generelt, tilrettelægger sine arbejdsrutiner på en måde, som er egnede til at sikre overholdelse af reglerne i budgetloven.

Naalakkersuisut anmodes om at uddybe, hvorfor (manglende) indtægter først kunne opgøres i 2015. Hvilke forhold har særligt vanskeliggjort opgørelsen?

Svar R14-2015:

Kravet om at jagtbeviser skal være betalt senest 1. maj har været dispenseret i en del år nu også i 2014. Denne dispensation har medført, at indbetalingerne falder successivt, også efter tidsfristen 1. maj, specielt, når jagtsæsonen for kvoterede dyr er nærtstående. Imidlertid kan årets indtægt for udstedelse af jagtbevis for 2014 som andre indtægter for 2014 først opgøres primo 2015. Der har været budgetteret med, at alle udstedte jagtbeviser ville indbringe en betaling, hvilket kun sker for godt 80 % efterfølgende prisstigningen på jagtbevis i 2012. Derudover er observeret en nedgang på godt 20 % i antallet af folk med gyldige jagtbeviser i perioden før og efter prisstigningen, hvoraf den største nedgang på knap 1/3 er hos folk med fritidsjagtbevis. Antallet af erhvervsfangere er konstant.

Revisionsudvalget skal endvidere anmode om en forklaring på, hvilken sammenhæng den manglende bevillingsmæssige hjemmel for merforbruget på hovedkonto 50.01.01, har med mindreforbruget på hovedkonto 51.01.05 jf. Departementets besvarelse ovenfor.

Svar R14-2015:

I 2014 havde Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug 2 hoveddriftskonti, APNN konto 50.01.01. og GLFK konto 51.01.05. Departementet har disponeret over begge conti i forhold til udførte opgaver uden at sende PM-er til hinanden. I 2014 havde APNN ekstra ordinære ubudgetterede udgifter, som departementet dækkede af de ekstraordinære indtægter som GFLK havde i 2014.

Der har således været forbundne opgaver imellem APNN og GFLK i forbindelse med fiskeriregulering, primært på kvote og licensområdet.

62 – 66 Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

64.13.19 Mobilitetsfremmende ydelser

Mindreforbruget forklares ligesom vedr. 2013 med, at:

"færre har benyttet ordningen end forventet. Grunden er bl.a. arbejdsgivernes tilbageholdenhed med at ansætte personer fra andre regioner i en tid, hvor den finansielle krise stadig er mærkbar".

Tendensen er tilsyneladende skærpet i 2014.

Kan Naalakkersuisut oplyse om dette også er gældende for første halvdel af 2015?

Svar R14-2015:

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel kan oplyse, at der for 1. halvår af 2015 i forhold til 1. halvår 2014 er et mindreforbrug. På EM2015 fremsætter Departementet ændringsforslag til Inatsisartutlov nr. 5 af 8. juni 2014 om arbejdsformidling m.v. med henblik på, at øge brugen af mobilitetsfremmeordningen. Såfremt disse ændringer vedtages, vil disse bl.a. betyde følgende: 1) lempede krav vedr. tilstrækkeligt kvalificeret arbejdskraft lokalt 2) lempede boligkrav hvilket medfører, at der også kan tildeles mobilitetsfremmeydelser såfremt den ansatte egenhændigt sørger for bolig 3) mulighed for at dække jobansøgerens omkostninger i forbindelse med samtaler og jobprøvning. Departementet har ydermere udarbejdet informationsmateriale, der har til hensigt at øge opmærksomheden omkring mulighederne for brug af mobilitetsfremmeordningen ved ansættelse.

Kan Naalakkersuisut uddybe, hvilke andre grunde der er til, at færre end forventet har benyttet ordningen?

Svar R14-2015:

En mulig årsag til, at færre end forventet har benyttet ordningen, kan være, at en større grønlandsk arbejdsgiver med produktion flere steder i Grønland tidligere har benyttet ordningen i højere grad, end det er tilfældet nu. En anden mulig årsag kan være, at stk. 1 punkt 5 i Inatsisartutlov nr. 5 af 8. juni 2014 i flere tilfælde kan være tolket som

om, at personale bolig er en forudsætning for mobilitetsydelse. En tredje mulig årsag kan være, at det lokalt har været vurderet, at lokal arbejdskraft har besiddet de efterspurgte kvalifikationer, til trods for at der tidligere kan have været ansættelsesforhold uden succes for hverken virksomheden eller den ansatte. Derved kan ledige i nogle tilfælde have blokeret for brug af mobilitetsfremmeydelser.

Naalakkersuisut anmodes endvidere om at forklare forskellen i tabellen i hhv. den grønlandske og den danske version.

Årets bevilling	Årets forbrug	Forskel	I procent
1.586	853	733	54

Svar R14-2015:

Uoverensstemmelsen mellem tabellen i hhv. den grønlandske og danske version er utilsigtet. Den korrekte tabel er som indsat herunder.

64.13.19 Mobilitetsfremmende ydelser (Tallene er angivet i 1.000 kr.)

70 – 72 Departementet for Boliger

Der er tilsyneladende en stor udskiftning i Departementet, som umiddelbart forekommer større end den gennemsnitlige udskiftning i Naalakkersuisuts øvrige administration. Udvalget må dog sande, at dette ikke entydigt kan konkluderes ud fra de afgivne forklaringer.

Hvad er Naalakkersuisuts kommentarer til dette? Er der i Departementet for Boliger særlige udfordringer med fastholdelse af medarbejdere?

Svar R14-2015:

Det kan hverken be- eller afkræftes om departementet har større personaleomsætning end den gennemsnitlige udskiftning i Naalakkersuisuts øvrige administration. Det skal dog bemærkes at der er en særlig udfordring i at tiltrække og især fastholde kvalificeret arbejdskraft. Departementet er i konstant og vedvarende aflønningsmæssig konkurrence med bl.a. Selvstyretas aktieselskaber, private virksomheder i Grønland samt det øvrige arbejdsmarked, hvorfra f.eks. jurister, ingeniører og arkitekter som rekrutteres udefra. Yderligere forværres rekruttering søm følge af at der sjældent kan stilles personalebolig til rådighed i samme omfang som der foretages stillingsopslag. Endvidere er departementet så smalt personalemæssigt funderet og samtidig med en meget bred vifte af opgaver, hvilket bevirker at departementet er meget afhængig af nøglemedarbejdere. Dette er forhold som departementets ledergruppe konstant og vedvarende må forholde sig til og navigere efter.

70.01.01 Departementet for Boliger, 70.01.04 Adm, projektudg. På anlægsområdet og 70.01.07 Bygningsmyndigheden

Nævnte hovedkonti udviser mindreforbrug, som i alle tilfælde (hovedsageligt) forklares med ubesatte stillinger. Af departementets beretning fremgår det, at alle afdelingers "målsætninger har været realistiske og er fuldt ud opnået og indfriet".

Det kunne umiddelbart forstås som om, at departementets personalenormering er for høj. Kan Naalakkersuisut bekræfte dette?

Svar R14-2015:

Nej. Personalnormeringen er alt andet en forhøj. Problemet er, jf. ovenfor at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Departementet har nogle få nøglemedarbejdere der er hårdt spændt for og ofte til bristepunktet.

72.06.51 Salg af boliger – nettoudbetaling

Mindreindtægt forklares ved at et lavere antal boliger end estimeret er solgt.

Kan Naalakkersuisut oplyse om den, i de regnskabsmæssige forklaringer anførte forventede bedring af markedssituationen i 2015 er en realitet?

Svar R14-2015:

Ja. Ejendomsformidlerne oplyser at der er en bedring i markedet.

73 – 77 Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet

73.94.03 Nukissioffiit – Grønlands Energiforsyning, gadebelysning

Departementet anfører bl.a, at udskiftning til LED pærer vil give en besparelse på energiforbruget på længere sigt.

Kan Naalakkersuisut fremsende beregninger til udvalget, som viser, hvor lang tid det vil tage, før investeringen i LED belysning har tjent sig ind?

Svar R14-2015:

Nukissioffiit beregninger viser, at investeringen til LED-belysning tjenes hjem i løbet af ca. 5 år i bygderne, hvor prisen for elektricitet er højest (maksimalprisområder). Tilbagebetalingstiden er ca. 10 år i byer med lavere priser på elektricitet (minimalprisområder). Se vedlagte beregninger.

73.95.02 Vandkraft forundersøgelser

Naalakkersuisut anmodes om at oplyse status vedr. overvejelserne om etablering af vandkraftværker i Aasiaat og Qasigiannuguit.

Svar R14-2015:

Naalakkersuisut har indstillet forundersøgelserne vedr. et vandkraftværk mellem Qasigiannuguit og Aasiaat. Dette er sket på baggrund af resultaterne af de vandkraftforundersøgelser, som beskrives i "Redegørelse om Vandkraftforundersøgelser 2010 – 2014".

Etableringen af et vandkraftværk mellem Aasiaat og Qasigiannuguit vurderes at ville have en negativ indvirkning på forsyningsøkonomien, idet der er høje anlægsudgifter forbundet med projektet samt begrænsede afsætningsmuligheder.

Projektet kan blive taget op til fornyet overvejelse, hvis forudsætningerne ændrer sig, f.eks. hvis forventningerne til oliepris eller befolkningstal ændrer sig.

FORSONINGSKOMMISSIONEN

**ÅRLIG STATUSRAPPORT
JULI 2015**

Indholdsfortegnelse

Forord 3

1 Indledning 4

1.1 Udgangspunkt 4

1.2 Sammensætning 5

1.3 Kommissionsarbejde 6

1.3.1 Workshop 7

1.3.2 Ordinære møder 8

1.3.3 Følgegruppemøder 9

1.3.4 Kontakt- og samarbejds møder samt udbredelse af forsoningsprocessen 10

2 Kommissionsbeslutninger 12

2.1 Forsoning 14

2.2 Forsoningsproces 15

3 Strategiplan 16

3.1 Strategi for borgerinddragelse 16

3.1.1 Dialogbaserede borgermøder 16

3.1.2 Oplysningsbaserede borgermøder 17

3.1.3 Interviewmøder 17

3.1.4 Narrativt fortællermøde 17

3.1.5 Udstilling 17

3.1.6 Forestilling og events 17

3.1.7 Novelleskrivning 18

3.1.8 Radio-dialog/oplæsning 18

3.1.9 TV-værtprogrammer 18

3.1.10 Seminar/konference 18

3.1.11 Studenterinddragelse 18

3.1.12 Oplæg 19

3.2 Strategi for afdækning af interne sociologiske problemstillinger 19

3.2.1 Befolkningsundersøgelse 19

3.2.2 Narrative beretninger 20

3.2.2.1 Fokusgrupper	21
3.2.3 Inddragelse af unge og studerende	22
3.3 Strategi for afdækning af historisk udvikling og kulturel interaktion	22
3.4 Strategi for informationstiltag	23
3.4.1 Hjemmeside	23
3.4.2 Facebook-profil	24
3.4.3 TV-spot og musik	24
3.4.4 Indstiksavis	24
4 Tasiilaq	25
4.1 Borgermødet	25
4.2 Besøgsmøde i arbejdspladser	26
4.3 Indsamling af narrative beretninger	27
5 Afsluttende bemærkninger	28
6 Kommissionens tidsplan	30
6.1 Oversigt 2015	31
6.2 Oversigt 2016	32
6.3 Oversigt 2017	33
7 Generel aktivitetsoversigt 2014-2015	34
Bilag 1 Kommissorium for Forsoningskommissionen i Grønland	35
Bilag 2 Strategioversigt	37
Bilag 3 Oversigt over kommende borgermøder og interviewmøder i 2015	38

”Tanken er, at det jo er vores egen identitet, som vi prøver at definere, og derfor bør vi selv skrive historien.” Daniel Thorleifsen, direktør, NKA

Førord

Nedsættelsen af Grønlands Forsoningskommission er udtryk for et ønske om at forstå det grønlandske folks historie og dermed dagens Grønland. En forståelse af historien og baggrunden for dagens samfund er en essentiel forståelse for den samfundsudvikling, som pågår i Grønland den dag i dag. En historisk bevidsthed, ud fra en revideret historieskrivning – skrevet af grønlandere, er på samme led et vigtigt element i at kunne definere sig selv og dermed bidrage til den løbende identitets- og kulturskabelse, som et hastigt udviklet samfund behøver.

Grønlands Forsoningskommission er udtryk for et ønske om at tage styringen på, hvordan samfundet skal se ud, og det er et tegn på et modent og ansvarsbevidst samfund. Fokus for forsoningsarbejdet er på den interne grønlandske forsoning – altså i første omgang at arbejde på at ophjælpe forsoning mellem borgerne i det grønlandske samfund; det være sig mellem generationerne, mellem by og bygd, mellem øst og vest – nord og syd og mellem de forskellige sproggrupper.

Grønlands Forsoningskommission blev nedsat i juli 2014. Kommissionen havde, inden for rammerne af kommissoriet, et bredt perspektiv og dermed i vid udstrækning mulighed for at definere kursen for forsoningsprocessen. Kommissionen arbejder ud fra en antagelse om, at historiens forløb har indvirkning på dagens samfund. I første omgang var ønsket at indlede en scopingrunde, som stadig er i gang. Scopingen foregår ved, at kommissionen går i dialog med forskellige grupper i befolkningen, og dermed får kommissionen et grundlag omkring, hvilke emner, der bør tages op, og i det hele taget hvordan forsoning skal forstås. Et led i samme tiltag er en befolkningsundersøgelse med kvalitative og kvantitative kriterier. Organiseringen af undersøgelsen er så langt fremme, at en række byer vil blive besøgt efter sommerferien, og en række informanter vil kunne udvide datagrundlaget for kommissionen.

Grønlands Forsoningskommission arbejder for befolkningen i Grønland, og en inddragelse i forsoningsarbejdet, blandt andet i form af en løbende oplysningskampagne, har til hensigt at give befolkningen forståelse og medejerskab af forløbet. Det er i den sammenhæng værd at nævne, at ingen skal eller kan tvinges til forsoning, hvis de pågældende ikke ønsker dette.

Nedsættelsen af forsoningskommissionen er, for kommissionen at se, et udtryk for modenhed og en velvilje til at kigge på sig selv og gøre noget ved de eksisterende problemer.

På vegne af Forsoningskommissionen

Jens Heinrich

1. Indledning

Forsoningskommissionen har ansvaret for at udarbejde og aflægge en årlig statusrapport, der giver en oversigt over Forsoningskommissionens beslutninger samt arbejde og igangsatte aktiviteter.

Statusrapporten omfatter kommissionsarbejde siden udnævnelsen af fem ordinære kommissionsmedlemmer og et æresmedlem den 11. juli 2014. Kommissionen skal fremkomme med konkrete forslag til, hvilke specifikke emneområder, der kræver udredning og historisk nuancering, med henblik på at skabe større forståelse for historiens indflydelse på nutiden. Kommissionens første opgave består i at udarbejde en strategiplan for kommissionsarbejdet, herunder planlægning af arbejdsprocessen med diverse aktiviteter. Denne rapport udgør derfor statusredegørelsen for kommissionens strategiplanlægning og indeholder følgende redegørelser af:

- Kommissionsbaggrund
- Kommissionsarbejde og aktiviteter
- Kommissionsbeslutninger
- Strategier for kommissionsarbejdet
- Kommissionens tidsplan samt oversigtsplan

1.1 Udgangspunkt

Det daværende Naalakkersuisut havde med udgangspunkt i sit regeringsgrundlag "Et samlet land – Et samlet folk" og den efterfølgende Finanslov 2014 etableret Grønlands Forsoningskommission med et ønske om, at der skabes større forståelse for og bevidsthed om egen historie, kultur, samfundsudvikling og egne handlemønstre.

Igangsættelsen af forsoningsprocessen skal ses i lyset af, at Grønland er en tidligere koloni, hvor man antager, at samfundsudviklingen i høj grad er præget af et tankesæt, der er en direkte følge af kolonihistorien, og som har sat sit præg på folket og samfundet.

Alle partier blev i sin tid inviteret til et samarbejde omkring kommissionen og gav deres opbakning til nedsættelsen af kommissionen, som de alle bidrog positivt til udformningen af.

Forsoningskommissionen påbegyndte sit kommissionsarbejde i august 2014 og skal arbejde frem til udgangen af 2017 med tiltag og initiativer vedrørende forsoning i det grønlandske samfund. Forsoningskommissionen har en årlig finanslovbestemt driftsbevilling på 2.4 mio. kr., som bliver anvendt til sekretariatsbetjening af kommissionen og øvrige aktiviteter, som kommissionen har igangsat og er ansvarlig for. Dertil går midlerne til vederlag for

kommissionsmedlemmerne for den arbejdsindsats, som kommissionen skal yde i forbindelse med diverse opgaver.

Kommissionens arbejdsgrundlag er fastlagt i Kommissorium¹ for Forsoningskommissionen i Grønland, fastsat af Naalakkersuisut.

Kommissionsarbejdet skal resultere i en betænkning med anbefalinger til Naalakkersuisut med udgangspunkt i indsamling af oplysninger fra befolkningens egne fortællinger af oplevelser og viden.

1.2 Sammensætning

Forsoningskommissionen består af medlemmer, udpeget af Naalakkersuisut ud fra deres faglige og samfundsrelevante kvalifikationer samt personligt engagement og erfaring. Medlemmerne danner tilsammen rammer for en alsidig udvikling i kommissionsarbejdet med deres praktiske og fagligt relevante kompetencer. Kommissionen skal ligeledes sikre kvaliteten af kommissionsarbejdet. Efter bestemmelser udgør kommissionsmedlemmerne en apolitisk faggruppe, som arbejder uafhængigt af partipolitiske interesser.

Kommissionen repræsenteres af ordinære medlemmer, som har det fulde ansvar for at konkretisere og tilrettelægge kommissionsarbejdet. Dertil er der æresmedlemmer, pt. et æresmedlem, som bidrager med deres viden og ekspertise i kommissionens arbejde i det omfang, de kan bidrage til kommissionsarbejdet.

Kommissionens arbejdsfordeling tager udgangspunkt i en sideordnet rolle- og arbejdsmodel. Denne model er baseret på en arbejdsform, der vægter ligelig fordeling af opgaver og ledelse imellem sig. Nærværende arbejdsmodel har dog vist sig at være uhensigtsmæssig, hvorfor kommissionen ønsker en ændring af den nuværende arbejdsstruktur til en overordnet ledelsesstyring. På baggrund af kommissionens evaluering af rolle- og arbejdsmodellen, har kommissionen indstillet til en ledelsesmodel som indbefatter en formand, næstformand i Forsoningskommissionen, såfremt anmodning imødekommes af Naalakkersuisut.

Tre ordinære kommissionsmedlemmer er, siden nedsættelsen, fratrådt, idet deres erhvervsarbejde ikke er foreneligt med kommissionsarbejdet. Kort tid efter oprettelsen af kommissionen valgte et medlem at træde ud af kommissionen i september 2014, eftersom vedkommende, som privatpraktiserende psykolog, ikke havde den nødvendige tid, som kommissionsarbejdet kræver. Efterfølgende, i april 2015, blev yderligere to medlemmer nødt til at træde ud af kommissionen på grund af ansættelse i stillinger, som ikke kunne kombineres med kommissionsarbejdet. Tabet af de enkelte kommissionsmedlemmer betyder mindre udbytte i kommissionsarbejdet og fører beklageligvis til et tab af tid og momentum. Dele af kommissionsarbejdet er således desværre forsinket.

Naalakkersuisut vil som ved de tidligere medlemmer tage stilling til kommende nye

¹ Se Bilag 1 kommissorium for Forsoningskommissionen i Grønland

kommissionsmedlemmer.

Forsoningskommissionens sammensætning af medlemmer under nedsættelsen, hvoraf blot de tre øverste navne er tilbage værende, er som følger:

- Jens Heinrich, Ph.d. i historie
- Ida Mathiassen, folkeskolelærer
- Karla Jessen Williamson, Ph.d. i antropologi (æresmedlem)
- Aviâja Egede Lyng, cand. scient. i social antropologi
- Klaus Georg Hansen, cand.mag. i etnografi
- Amalia Lyng Pedersen, cand.psych. og autoriseret psykolog

Som følge af et ønske fra det forrige Naalakkersuisut om at inddrage de enkelte partier i Inatsisartut i samarbejde omkring forsoningskommissionens arbejde, er der ligeledes nedsat en politisk udpeget følgegruppe. Følgegruppen til forsoningskommissionen er udnævnt fra de i Inatsisartut repræsenterede politiske partier.

De repræsenterede partier i følgegruppen består i dag henholdsvis af partierne Siumut, Inuit Ataqatigiit, Demokraterne og Atassut. Partii Inuit udgik efter valget i oktober 2014, og Partii Naleraq besluttede i marts 2015 at udtræde af følgegruppen.

Den overordnede opgave for følgegruppen er at følge kommissionsarbejdet og udveksle viden samt synspunkter med kommissionen.

Følgegruppen er sammensat af fire nedenstående medlemmer, udpeget af de politiske partier:

- Mikael Petersen, partisekretær for Siumut
- Sara Olsvig, formand for Inuit Ataqatigiit
- Hanne Rasmussen, partisekretær for Demokraatit
- Ove Frank Heilmann, partisekretær for Atassut

Endvidere betjenes kommissionen af et sekretariat, som udfører logistiske, administrative og driftsmæssige opgaver, herunder praktiske ad hoc-opgaver. Desuden bistår sekretariatet kommissionen i dens arbejde med at igangsætte en række aktiviteter, udformet af medlemmerne, samt at sikre, at kommissionen udfører sin finanslovbestemte opgave.

1.3 Kommissionsarbejde

Forsoningskommissionens overordnede formål er at iværksætte en række aktiviteter, der skal

afdække kultur- og samfundsmæssige udfordringer, der afstedkommer spændingsforhold som følge af den koloniale arv. Spændingsforholdene skal diskuteres og bearbejdes bredere i samfundet. Kommissionen skal under sit arbejde, indsamle viden, skabe dialog og bevidsthed i befolkningen om de historiske aspekter samt nuværende samfundsudvikling i Grønland. Dertil skal kommissionen medvirke til, at viden om samfundsforhold og forståelse borgerne imellem forøges.

Kommissionen skal under sit arbejde, udarbejde redegørelse, koordinere undersøgelser, varetage ledelsesopgaver i arbejdsgrupper, afholde borgerinddragende aktiviteter og formidling m.v.

Forsoningskommissionen skal konkretisere og udforme sit arbejde målrettet ud fra to overordnede indfaldsvinkler, nævnt i kommissoriet:

1. *Interne sociologiske problemstillinger*
2. *Historisk udvikling og kulturel interaktion i Grønland samt mellem Grønland og Danmark*

Forsoningskommissionen har i den første halve periode efter nedsættelsen drøftet og defineret kommissionens rolle samt udformet og fundet fodfæste i kommissionsarbejdet og praktiske forhold. Kommissionen nåede i denne periode til enighed om, at kommissionen skal arbejde for, at et folk skal kende og definere sin egen historie, og at denne skrives med udgangspunkt i befolkningens egne fortællinger af hændelser og oplevelser.

Følgende mødeaktiviteter beskriver kommissionsarbejdets proces og udformning i dens nuværende form:

1.3.1 Workshop

Kommissionsmedlemmerne mødte hinanden første gang den 12. august 2014 under en fire-dages workshop i Ilulissat for at tilrettelægge deres indledende planer og kommende opgaver. Medlemmerne fik til opgave at fremkomme med deres individuelle forslag til emner og kommissionsarbejdet, ligesom den politisk udpegede følgegruppe fremkom med emneforslag til kommissionen. Kommissionen tog disse emneforslag med i betragtning under sin planlægning af kommissionsarbejdet.

Til workshoppen blev Thomas Brudholm, Ph.d. og lektor ved Institut for tværkulturelle og regionale studier KU, Astrid Nonbo Andersen, Ph.d. og postdoc ved DIIS samt journalist Naja Paulsen ved Ilisimatusarfik inviteret til at holde relevante oplæg for de nye kommissionsmedlemmer omkring begrebet og fænomenet forsoning, koloniseringshistorie samt pressens profiler og medietræning.

Kommissionen vedtog under workshoppen, at Forsoningskommissionen arbejder ud fra et værdigrundlag om, at der er forskel på, hvordan den koloniale kontekst samt udviklingen i Grønland har været oplevet og fortsat opleves på forskellige steder på tværs af generationer,

grupper og enkeltpersoner. Alle skal inddrages i processen med hensyntagen til, at der vil være forskelle i behovet for forsoning, ligesom der kan være en del af befolkningen, som ikke føler et behov for forsoning.

Eftersom kommissionsarbejdet tager udgangspunkt i befolkningen og dermed skaber rammerne for forsoningsprocessen, har kommissionen fundet det vigtigt at inddrage flest mulige i processen af udformningen af arbejdet. Som det første konkrete tiltag besluttede kommissionen at skabe landsdækkende initiativer og inddrage landets befolkning ved at lade den bidrage med forslag og forventninger til forsoningsprocessen, således at befolkningen kan føle et ejerskab til forsoningsprocessen.

Kommissionen fik afholdt sit første pressemøde og fremlagt sine første rammer for den videre arbejdsproces.

Forsoningskommissionen mødte hinanden første gang til workshoppen i Ilulissat, og her er de godt i gang med at tilrettelægge deres indledende kommissionsarbejde. Foto: sekretariat

1.3.2 Ordinære møder

Forsoningskommissionen afholder fire ordinære møder om året à op til tre mødedage, og møderne skal tilrettelægges ud fra praktiske hensyn og med økonomisk mådeholdenhed. Under disse mødedage inkluderes møde med følgegruppen, møde med diverse kontakflader såsom organisationer, foreninger, institutioner m.m. samt forberedelse til borgerinddragende aktiviteter m.m.

Kommissionen afholdte sit første ordinære møde i Tasiilaq i dagene 8.-14. oktober 2014, hvor kommissionen udformede de første rammer for mål og retning for den videre arbejdsproces. Borgerne i Tasiilaq blev inviteret til en aften med oplæg og efterfølgende dialog, hvor borgerne fik mulighed for at fortælle om deres egne erfaringer, historier og give deres syn på forskellige forhold. På baggrund af borgermødet igangsatte en gruppe borgere et netværk.

Forsoningskommissionen under deres første ordinære møde i Tasiilaq, hvor forberedelserne til deres første rammer for mål og retning behandles. Foto: sekretariat

Kommissionen fik desuden mulighed for at indsamle personlige vidnesbyrd blandt de enkelte borgere. I forlængelse heraf besøgte kommissionen udvalgte arbejdspladser, hvor der blev givet udtryk for forhold, der fremmer eller hæmmer medarbejdernes samarbejde på arbejdspladsen. Kommissionen fik derigennem påbegyndt indsamlingen af viden, der tager udgangspunkt i borgernes erfaringer. Kommissionen vil fortsætte sin vidensindsamling, indhentet fra befolkningen, og bearbejde disse sideløbende med igangsættelse af andre aktiviteter.

Kommissionen afholdte sit andet ordinære møde i Nuuk i dagene 17.-19. januar 2015, hvor kommissionen fik grundlagt de endelige målsætninger, værdier, vision og overordnede strategiplan for det videre kommissionsarbejde, således at de konkrete initiativer kan igangsættes. Kommissionen fik efterfølgende på et pressemøde i Katuaq's lokaler præsenteret deres beslutninger og arbejdsretning med udgangspunkt i kommissionens arbejdsgrundlag. Kommissionen har derudover, iværksat igangsættelse af en oplysningskampagne, som et resultat af mødet i januar. Oplysning om, hvad kommissionen står for og hvad dens opgave er, bliver tydeliggjort i kampagnen. Dertil har kommissionen fået hjemmesiden www.saammaatta.gl, hvoraf oplysninger om kommissionsarbejdet fremgår.

Kommissionens planlagte tredje ordinære møde i dagene 8.-10. maj 2015 er indtil videre udsat, indtil nye medlemmer tiltræder i kommissionen.

1.3.3 Følgegruppemøder

Kommissionen skal invitere følgegruppen to gange årligt med henblik på at præsentere status på kommissionsarbejdet, således at kommissionen kan få konstruktive tilbagemeldinger fra følgegruppen om arbejdsprocessen. Formålet med dialogmøderne er, at kommissionen kan have gavn af følgegruppens kommentarer, anbefalinger, forslag om mulige initiativer, emner og temaer i arbejdet.

Det første dialogmøde mellem forsoningskommissionen og følgegruppen fandt sted i januar 2015 under kommissionens 2. ordinære møde i Nuuk. Kommissionen præsenterede status på kommissionsarbejdet, dertil målsætninger og fremtidig arbejdsstrategi. Følgegruppen bidrog med konstruktive tilbagemeldinger og værdifulde forslag til kommissionens videre arbejde, som kommissionen har taget til sig i sin videre planlægning og udformning af kommende arbejdsforløb.

Forsoningskommissionens første dialogmøde med følgegruppen. Foto: sekretariatet

1.3.4 Kontakt- og samarbejdsarbejde samt udførelse af forsoningsprocessen
Som et led i kommissionsarbejdet om at skabe bred folkelig inddragelse i forsoningsprocessen har kommissionen igangsat diverse møder med relevante organer, som kan bidrage med input samt viden og eventuelt indgå i et samarbejde med kommissionen på relevante områder. Kommissionen har holdt oplæg, møder og taget kontakt til visse organisationer, foreninger og institutioner, hvilket har frembragt konstruktive diskussioner og kommentarer til kommissionsarbejdet.

Kommissionen har indtil nu holdt oplæg og møder i nedenstående fora:

Oplæg: Avalak, grønlandske studerendes organisation, Fyn, august 2014

Oplæg: Folketingets Grønlandsudvalg, Nuuk, september 2014

Forum: Greenland Eyes Film Festival, København, september 2014

Forum: Institut for Eskimologi, Københavns Universitet, København, november 2014

Oplæg: Det Grønlandske Hus, København, november 2014

Møde: Arbejdspladser og institutioner, Tasiilaq, december 2014

Oplæg: Grønlands Repræsentation, København, februar 2015

Oplæg: Foredrag om forsoning, arrangeret af tidsskriftet Baggrund, København, marts 2015

Oplæg: Ilimmarfik, Nuuk, maj 2015

Konference: New Narratives of the Postcolonial Arctic, København, maj 2015

Møde: Als Research, København, maj 2015

Møde: Afdeling for Samfundsvidenskab ved Institut for Samfund, Økonomi og Journalistik,
Nuuk, maj 2015

Møde: Afdeling for Kultur- og Samfundshistorie ved Institut for Kultur, Sprog og Historie, Nuuk,
maj 2015

Møde: HS-Analyse/SIA Greenland, Nuuk, maj 2015

Kontakt: Social Pædagogisk Seminarium, Ilulissat, juni 2015

Kontakt: Qaasuitsup Kommunia, juni 2015

Møde: Justitsområdet: Departement for Natur, Miljø og Justitsområdet, Nuuk, juli 2015

Kontakt: Qullissat Ikinngutaat, Ilulissat, juli 2015

Kontakt: Forbund "Utoqqaat Nipaat", juli 2015

Kontakt: Sullissivik Siorapaluk, Qaanaaq, Upernavik, Kullorsuaq, Uummannaq, Saattut, juli 2015

2. Kommissionsbeslutninger

Forsoningskommissionen har under sine møder med følgegruppen og institutioner samt borgerne taget beslutninger om den endelige udformning af sin videre arbejdsproces.

Eftersom kommissionens arbejde er afgrænset til den afgivne arbejdsopgave, tid- og bevillingsramme, har kommissionen fundet det vigtigt at påpege, at opgaveformålet ikke handler om at fremkomme med hverken retslige eller økonomiske erstatningskrav eller offentlig undskyldning, hvilket sandheds- og forsoningskommissioner oftest arbejder ud fra. I stedet skal kommissionen indlede undersøgelser ved at indsamle viden og informationer fra befolkningen, som med tiden eventuelt kan vise, om der er et behov for eller ønske fra befolkningen om erstatningskrav eller offentlig undskyldning. Kommissionen vil på denne måde indlede undersøgelser og gå fagligt til værks. Kommissionen vil tage disse undersøgelser og ønsker fra befolkningen med i betragtning i det afsluttende arbejde, og vil derfra kunne fremkomme med forslag og anbefalinger til handlinger herom.

Kommissionen fokuserer på befolkningens inddragelse samt indsamling af narrative beretninger, og at grundlaget for forsoningsprocessen skal ses i lyset af, at Grønlands historie, udvikling og nuværende samfund har sin egen kontekst. Det centrale her er, at befolkningen i Grønland har oplevet en meget hurtig samfundsudvikling med social, kulturel, økonomisk og demokratisk ulighed til følge. Kommissionen påpeger endvidere, at gode elementer i samfundet og i historien, som binder det grønlandske folk sammen, utvivlsomt også vil blive inddraget i arbejdet.

Kommissionen skal afdække kolonitidens indvirkning på dagens samfund. Her opfatter kommissionen også tiden efter 1953, hvor Grønland formelt blev en ligestillet del af det danske rige, som en tid præget af en kolonialrelation. Her vil kommissionen, under sit arbejde, særligt fokusere på assimilationsperioden fra 1950 og fremover. Dette fokus ekskluderer dog ikke andre historiske begivenheder i tiden før, som eksempelvis Anden Verdenskrigs betydning for udviklingen i Grønland, da de kan have relevans for kommissionsarbejdet.

Kommissionen arbejder ud fra et kolonibegreb, hvor der var forskel på folk og at det grønlandske samfund var underlagt visse magtstrukturer, som også var gældende efter Grønlands indlemmelse i Rigsfællesskabet.

Tiden efter 1953 tillægges en væsentlig betydning for dagens grønlandske samfund. Officielt ophørte kolonitiden for Grønland netop i 1953 ved Grundlovsændringen, men en nærmest fuldstændig samfundsomformning, med kulturel assimilation, fandt sted i tiden frem – stadig med Danmark i førersædet. De grønlandske forventninger forud for Grundlovsændringen var at alt ville blive godt, når man endelig blev ligestillet og ligeværdige - alle problemer ville dermed være klaret. Grønland skulle udvikles og moderniseres, befolkningen skulle koncentreres ved de større byer, det industrielle fiskeri skulle udgøre rygraden i den fremtidige økonomi, mens dansk kultur, normer og værdier, uddannelsessystem og sprog skulle være grundlaget for redskaberne til at fremme denne udvikling. De naturgivne forudsætninger for et moderne samfund var imidlertid sværere end i Danmark, hvilket kom til at betyde et lavere lønniveau for lokale – udsendte skulle tiltrækkes og fik derfor et højere dansk lønniveau via et Grønlandstillæg. Grønlanderne var ligestillet men med forskel alligevel. Samtidig var planen

med moderniseringen af Grønland, at op- og udbygningen skulle ske med danske arbejdere. De udsendte varetog i overvejende grad de ledende stillinger, da det blev ræsonneret at de udsendte havde den fornødne uddannelse og erfaring. Tempoet i moderniseringen var vigtig – så snart den var ”færdig” kunne grønlænderne overtage styringen af samfundet.

Det betød, at grønlænderne ikke behøvede at uddanne sig i alt for vid udstrækning – det ville tage for lang tid, og uddannelserne ville alligevel være nyttesløse bagefter. Det kom dog også til at bevirke, at mange grønlændere fik følelsen af at stå på sidelinjen og se udviklingen ske for øjnene af dem. Koncentrationspolitikken bevirkede ligeledes en fremmedgørelse for mange – mange flyttede ind til de større steder i moderne boligblokke, uden at være blevet spurgt eller være parate. Det var indlysende at det moderne samfunds fortræffeligheder med tiden ville blive ganske klare for alle, tænkte man. Hvem vil leve foruden rindende vand, træk-og-slip toilet og elektricitet? Færdiggørelsen af samfundet blev aldrig tilendebragt og overtagelsen af samfundsstyringen fra grønlandsk side skete ikke som planlagt. De forbedrede leve- og sundhedsforhold betød en massiv befolkningstilvækst; skoler, sygehuse og boligmassen måtte udvides. Den oprindelige forventning havde været, at dansk privat kapital ville finde fodfæste i Grønland, men efter nogle år blev myndighederne bevidste om at noget måtte gøres. Den danske stat gik derfor ind og investerede i opbygningen af Grønlands erhvervsstrukturelle opbygning.

Den politiske udvikling i Grønland vidner om en kompetent og indflydelsesrig grønlandsk elite. Det politiske mål var en selvstændiggørelse af Grønland, hvilket indebar en stadig større grønlandsk indvirkning på udviklingen. Skellet mellem eliten og den almene grønlander må dog formodes ganske klart. At der samtidig lå et bestemt billede af ”grønlanderens” fra dansk side, kan der dog ikke være tvivl om. Rollerne var da også således, at danskerne var guiden, der vidste hvordan et moderne samfund skulle være, mens grønlænderne var de vejviste, der godt nok havde evnet at overleve i et barskt miljø, men som intet kendte til et civiliseret, moderne samfund. Den grønlandske indflydelse skal dog ikke underkendes. En selvbevidst og dygtig gruppe mennesker, uddannet efter en vestlig målestok, og med øvelse i at begå sig overfor danskere, satte ofte deres præg på Grønlands udvikling.

Grønlands landsråd var dog blot et rådgivende organ, og først efter hjemmestyrets indførelse i 1979, med landstinget/Inatsisartut og landsstyret/Naalakkersuisut, overføres beslutningskompetence til Grønland. Ofte blev der dog lyttet til de grønlandske ønsker, og ofte blev der ikke lyttet, når folketinget skulle lovgive vedrørende forholdene i Grønland.

Den førte politik blev udformet i samarbejde mellem Danmark og Grønland, men havde en række konsekvenser. Det gav sig blandt andet udslag i lavere løn, sværere adgang til visse stillinger, mere eller mindre tvungne flytninger og ofte en tilsidesat rolle for den enkelte grønlander. Følelsen af at blive kørt over af et system, hvor den enkelte ingen reel indflydelse havde, gav sig udslag i apati og mindreværd. Disse problematiske dele i samfundet nedarves fra generation til generation – ikke 100 %, men de udviskes ikke, og er stadig mærkbare den dag i dag.

I dag synes det ganske naivt, at man forestillede sig at et samfund kunne moderniseres "færdigt" i løbet af nogle få år – og konsekvenserne af den førte politik har da stadig også en indvirkning på dagens grønlandske samfund.

Et centralt tema er at man fra grønlandsk side skal lære at stole på sig selv. At fravige tankegangen om, at man ikke kan selv og at man eksempelvis behøver hjælp udefra til opgaverne. Det er en indgroet vane, der med tiden kan ændres, men første skridt må være at forholde sig til den. Deri lægger også en ansvarliggørelse overfor egen indflydelse på udviklingen.

2.1 Forsoning

Forsoningskommissionen har, med henblik på at skabe forståelse for den igangsatte forsoningsproces i Grønland, valgt at redegøre for begrebet forsoning i grønlandsk forsoningskontekst.

Forsoningskommissionens tilgang til Grønlands interne forsoningsproces tager udgangspunkt i, at forsoning kan ske på flere niveauer, og opererer følgelig med fire grundlæggende tilgange:

1. Forsoning med sig selv og egen baggrund (personligt)
2. Forsoning med egen historie (om ting, der er hændt)
3. Forsoning, grupperne imellem, i det grønlandske samfund (menneskelige relationer på højere plan)
4. Forsoning generationerne imellem (individplan)

Forsoning kan ske, hvis forskellige grupper i samfundet når til enighed om, hvilken form for forsoning, der skal ske. Det er derfor vigtigt for forsoningskommissionen at identificere områder, der kan danne grobund for selve forsoningsprocessen.

Forsoningskommissionen arbejder ud fra, at forsoning er en proces, hvorigennem det grønlandske samfund bevæger sig væk fra et tankesæt, der er en følge af kolonitiden, ved at skabe forståelse for nutidens sociologiske problemstillinger og forhold. Forsoningsprocessen skal medvirke til at skabe plads til en fælles fremtid med større forståelse i den grønlandske befolkning. Forsoningskommissionen skal derfor skabe rammer for handlinger til rummelighed, gensidig respekt og frisættelse på baggrund af, hvad befolkningen har fortalt.

Forsoning er en overordnet proces, som omfatter følgende punkter:

- At få bevidsthed om historien og dens indvirkning på nutiden
- En forståelse af fortiden for at komme videre mod en fælles fremtid
- En langsigtet proces til forandring i samfundet
- En (gen-)opbyggelse af relationer

- En udvikling af anerkendelse af erindringer
- At tage ved lære af fortiden
- Accept og anderkendelse på forskellige planer
- Frisættelse
- At forsoning både er en proces og et mål

2.2 Forsoningsproces

Idet kommissoriet peger på, at forsoningsprocessen skal bidrage til, at viden om samfundsforhold og forståelse borgerne imellem forøges, har forsoningskommissionen valgt, at den historiske afdækning skal kombineres med indsamling af befolkningens egne beretninger. Eftersom sociale og kulturelle faktorer spiller en vigtig rolle i udformningen af, hvordan folk fortolker, husker og genkalder sig begivenheder, finder kommissionen det vigtigt at inddrage disse i arbejdet. Med forsoningsprocessen skal man søge at øge forståelsen for samfunds-, historie- og kulturudviklingen, hvilket kan ske gennem tre faser:

1. Få en forståelse for fortiden
2. Tage ansvar for nutiden
3. Arbejde sammen for at sikre en bedre fremtid

Kommissionen skal indsamle folks fortællinger, hukommelser og nutidige oplevelser, så de bliver fortalt sideløbende med, at der laves faghistoriske og samfundsfaglige studier.

For at opnå erkendelse og større anerkendelse borgerne imellem i fremtiden, skal der igangsættes en proces hen imod større forståelse borgerne imellem og en større bevidsthed om eget udgangspunkt. Det er derfor vigtigt, at have et udgangspunkt om, at der eksisterer forskellige erindringer på tværs af forskellige gruppers selvfølelse, identitet og behov for det foreliggende. De forskellige erindringer og syn på historien kan komplementere hinanden, og sådan en proces kan resultere i, at alle medlemmer af samfundet har mulighed for at forstå, hvordan fortiden både former og er formet af befolkningens forskellige hukommelser og identiteter.

3. Strategiplan

Som en del af kommissoriet har kommissionen fået til opgave at fastlægge en overordnet strategiplan² for kommissionsarbejdet. I strategiplanen for kommissionsarbejdet skal indgå

indsamling af viden og arrangeres, offentlige og borgerinddragende arrangementer samt løbende formidling af viden, som kommissionen afgør udformningen af. Eftersom kommissionen skal igangsætte projekter med henblik på at skabe dialog og indblik hos befolkningen, har kommissionen udformet en arbejdsproces, opdelt i følgende fire strategier:

3.1 Strategi for borgerinddragelse

Denne strategi indeholder prioriteringer, som skal styrke kommissionens samarbejde med befolkningen i forbindelse med kommissionsarbejdet. Kommissionens borgerinddragelse skal styrke arbejdet og skal være med til at skabe tættere dialog med befolkningen. Inddragelsen af borgerne vil ske via forskellige fora, alt afhængigt af formålet med og typen af den konkrete aktivitet. Det er et ønske at få flere forskellige grupper af borgere engageret, at få dem mere i tale, høre dem, og give dem større mulighed for indflydelse til at forme forsoningsprocessen. Befolkningens rolle og inddragelse vil være forskellig, alt afhængigt af aktiviteten.

De forskellige typer og grader af inddragelsesformer vil også være af forskellig karakter. Kommissionen vil bl.a. tage udgangspunkt i følgende inddragelsesformer for at give medejerskab til befolkningen:

- 1) Aktiviteter, hvor borgerne skal bidrage med oplysninger og synspunkter på mere afgrænsede og definerede områder.
- 2) Aktiviteter, hvor borgerne skal bidrage med holdninger i dialog med andre deltagere.
- 3) Aktiviteter, hvor borgerne skal bidrage med direkte deltagelse i udformningen af tiltag eller projekter.

Målgruppen i kommissionsarbejdet er generelt hele befolkningen i Grønland i alle generationer. Unge såvel som voksne og ældre skal have indflydelse og være med til at skabe rammen for en inddragende dialog og samarbejde med kommissionen.

Kommissionen stræber efter at tilrettelægge variationer af borgerinddragelsesaktiviteter på en måde, der sikrer, at det giver mening for den enkelte, at de som deltager i aktiviteten.

Inddragelse af borgerne sker blandt andet ved afholdelse af følgende aktiviteter, som kommissionen har drøftet og igangsat:

3.1.1 Dialogbaserede borgermøder

Formålet med denne form for aktivitetstype er, at borgerne, i dialog med andre deltagere, skal kunne bidrage med oplysninger og holdninger, som kan have relevans for kommissionsarbejdet og forsoningsprocessen. Kommissionen vil indsamle viden på denne måde og bearbejde de indhentede informationer fra deltagerne. Det er tiltænkt, at denne form for dialogbaserede borgermøder vil være borgerhøringsmøder, fokusgrupper,

² Se strategioversigt i Kap. 6 Kommissionens tidsplan

eksempelvis universitetsstuderende, ældre borgere osv., eller særlige chatrooms oprettet på nærmere definerede temadage.

3.1.2 Oplysningsbaserede borgermøder

Formålet med denne aktivitetstype vil være at videregive informationer omkring kommissionens aktiviteter, beslutninger, indsamlede viden og resultater af undersøgelser m.v. og vil være af informerende karakter. Disse oplysningsbaserede aktiviteter vil være i form af møder, fokusgrupper, forestillinger, radio- TV-udsendelser, udstillinger m.v.

3.1.3 Interviewmøder

Formålet med denne aktivitet er, at deltagerne bidrager med relevante oplysninger til brug i kommissionsarbejdet. Interviewmøderne vil tage udgangspunkt i fokusemner og spørgsmål, der tager afsæt i indhentede problemstillinger, delt af befolkningen. Interviewmøderne vil være i form af tovejskommunikation i form af både telefonsamtaler, særligt for borgere i de mere ydre distrikter, og ved direkte kontakt.

3.1.4 Narrativt fortælle-møde

Formålet med denne aktivitet er, at deltagerne i en åben form deler deres egne beretninger, oplevelser, værdier og viden fra deres egen synsvinkel. Denne aktivitet vil bidrage til indsamlingen af den historiske proces ved hjælp af aktørernes narrative historier, således at disse kan nedfældes til skriftlige kilder af viden.

3.1.5 Udstilling

Udstillinger som et budskabsværkstøj har til hensigt at "komme hinanden ved" og skabe større indsigt og forståelse ved at dele historier, oplevelser, værdisæt og viden, delt af borgerne ved hjælp af udstillinger. En udstilling kan laves simpelt og billigt ved brug af billeder og tekst, samtidig med at være en effektiv måde at dele informationer og oplevelser på.

3.1.6 Forestillinger og events

Med teaterkulturelle forestillinger og events anvendes en anden form for formidlingsfremstilling, hvor bestemte udtryksmidler belyses i levende form. Ved hjælp af denne sceniske fortællingsform, som kan bidrage med mere levende udtryk og sende forståelige budskaber, vil kommissionen formidle om bestemte handlinger og emner, fortalt af befolkningen for at skabe større bevidsthed om bestemte situationer.

3.1.7 Novelleskrivning

Denne aktivitet er særligt møntet på de ældste klasser i folkeskolen og gymnasiet for at inddrage den yngre generation i samfundet og give dem mulighed for at engagere sig og

bidrage til forsoningsprocessen. Deltagerne vil få mulighed for at skrive frit om deres egne oplevelser og synsvinkler på historien eller kendte samfundsmæssige problemstillinger. Her vil de unge, ud fra deres synsvinkler og forestillinger, bygge videre på historien om, hvordan et fremtidigt Grønland i et forsoningsperspektiv ser ud. Denne form for aktivitet kan ligeledes være en måde at forståelige aspekter af historiske forhold og begivenheder, for de som ikke direkte har oplevet forholdene eller begivenhederne, såsom de unge. Til aktiviteten vil der indgå præmier til de bedste historiebidrag.

3.1.8 Radio-dialog/oplæsning

Denne aktivitet har til hensigt at formidle bestemte dialogbaserede fortællinger, tekster, manuskripter, diskussioner, fremlæggelser, forløb osv., som kommissionen vil videregive ved hjælp af radioen, således at disse kan kommunikeres ud til alle, der lytter til radio.

3.1.9 TV-værtprogrammer

Denne aktivitetsform er en anden form for kommunikationsmiddel, som kommissionen vil udnytte, særligt med henblik på at nå bredt ud til befolkningen på kysten. Hensigten er at få kommissionsbudskaberne ud og hvilke arbejdsindsatser kommission har igangsat, samt deres betydning for forsoningsprocessen. Det er tiltænkt, at enkelte borgere, som har en "historie at dele", skal have muligheden for at bidrage til denne aktivitet. Som et eksempel tænkes der særligt på vært-programmet "Tamassa", som kan invitere til dialog med kommissionen.

3.1.10 Seminar/konference

Denne form for aktivitet lægger op til fremlæggelse af korte, klare oplæg, hvor der er mulighed for at gå i dybden med bestemte emner og diskussioner af disse. Ved deltagelse eller afholdelse af seminar og konference vil kommissionen udvikle et dialognetværk og skabe kontakt til både fagprofessionelle, studerende og andre interesserede for at udbrede bestemte emner, der er relevante for forsoningsprocessen.

3.1.11 Studenterbidragelse

Som en del af kommissionens arbejde er det tiltænkt at inddrage så mange studerende på en så alsidig måde som muligt. De studerende er en rig kilde til samarbejde og kan bidrage på mange indsatsområder. Kommissionen har igangsat kontakt til forskellige uddannelsesinstitutioner for at komme i dialog med unge studerende med henblik på samarbejde.

3.1.12 Oplæg

Denne aktivitet er et udgangspunkt for udbytterige debatter med input fra forskellige fora. Kommissionen vil holde oplæg for at udbrede og oplyse om forsoningsarbejde og for at få varierede tilkendegivelser af holdninger, som kommissionen kan benytte konstruktivt i sit videre arbejde. Med disse arrangementer vil kommissionen skabe synlighed og debat omkring

forsoningsprocessen og på denne måde komme i dialog med forskellige grupper.

3.2 Strategi for afdækning af interne sociologiske problemstillinger

Forsoningskommissionens arbejde tager blandt andet udgangspunkt i bestræbelserne på at afdække såvel spændingsmæssige problemstillinger i samfundet samt de enkelte borgeres daglige udfordringer. I afdækningen af disse interne sociologiske problemstillinger handler det primært om at italesætte og konkretisere de daglige udfordringer og problemstillinger, der findes i blandt befolkningen. På denne måde vil de enkeltes oplevelser af spændinger identificeres, registreres og dokumenteres, således at spændingerne kan bearbejdes. Forsoningskommissionen vil således efter analysearbejdet identificere og dokumentere de forskellige spændinger og problemstillinger, der findes i samfundet, som de er udtrykt af befolkningen selv.

Forsoningskommissionen vil i sin afdækning af interne sociologiske problemstillinger benytte sig af forskellige arbejdsmetoder. Ligeledes finder kommissionen det vigtigt at inddrage relevante samarbejdspartnere i arbejdet, herunder studerende og lokale folk med særlig viden om konkrete relevante lokale forhold i by eller bygd. Kommissionsmedlemmernes og følgegruppens forslag til konkrete emner til undersøgelse vil også inddrages i kommissionsarbejdet.

Følgende arbejdsplaner for afdækning af interne sociologiske problemstillinger i samfundet beskrives som følgende:

3.2.1 Befolkningsundersøgelse

Med den landsdækkende befolkningsundersøgelse i Grønland vil kommissionen indhente oplysninger om befolkningens synspunkter på adskillige relevante sociokulturelle forhold. Formålet er, at opnå større viden om befolkningens forskellige syn på diverse forhold som eksempelvis livsvilkår og livssyn. Indsamlingen af disse perspektiver og holdninger vil ligeledes belyse tilstande, der tager udgangspunkt i borgernes egne oplevelser. De sociokulturelle forhold og synspunkter om spændinger, der dagligt alene drøftes mundtligt iblandt befolkningen vil således blive systematisk indsamlet og skriftligt dokumenteret. I en bredere sammenhæng, vil undersøgelsen bidrage til såvel større viden om den enkelte borgers liv og syn på forskellige forhold i samfundet, for derigennem at kunne bane vejen for større forståelse for disse forskellige forhold i samfundet.

Gennem en større inddragelse af befolkningen, vil undersøgelsens datagrundlag være et repræsentativt og bredt udsnit af den grønlandske befolkning. Unge, voksne og ældre borgere af begge køn bosat i såvel byer som bygder bliver inddraget. For at nå så mange som muligt og på denne måde sikre sig så stor deltagelse som muligt, vil man i undersøgelsen anvende forskellige former for indsamlingsmetoder, inkluderende telefoninterview, traditionelt papirbaseret spørgeskema og internetbaseret indsamling gennem kommissionens hjemmeside og Facebook.

Den del af befolkningen som er bosat i mindre bosteder eller den ældre generation kan have begrænset eller ingen adgang til internettet, hvorfor interviewindsamling via telefon og traditionel papirbaseret spørgeskema vil være mere hensigtsmæssige metoder her.

I undersøgelsen vil indgå baggrundsspørgsmål om respondenternes køn, alder, bosted, fødested m.v. for at opnå forbedret repræsentativitet ligesom undersøgelsen skal være repræsentativ i forhold til et antal kategorier og undersøgelsesparametre. Emnerne og spørgsmålene vil være ensartede i undersøgelsen for at sikre sammenlignelighed uanset anvendt metode. Spørgsmålene vil primært være af holdningsmæssige karakter.

Undersøgelsen vil blive foretaget i samarbejde med fagligt relevante personer og forskere med erfaring med befolkningsundersøgelser og kendskab til det grønlandske folk og samfund, da dette er en forudsætning for at sikre undersøgelsens kvalitet og pålidelighed.

Idet kommissionen vil afdække de enkelte borgeres synspunkter på sociokulturelle forhold, er det selvsagt vigtigt, at deltagerne tager udgangspunkt i sig selv. Kommissionen ønsker at afdække, hvordan borgerne mere konkret definerer forhold under følgende overskrifter:

- Selvidentifikation
- Kulturidentitet
- Sprog
- Familie og sociale relationer
- Uddannelse
- Beskæftigelse
- Forskelsbehandling

Undersøgelsen forventes gennemført i efteråret 2015. De indsamlede informationer i undersøgelsen vil blive kvantitativt analyseret, og der vil afslutningsvis udfærdiges konklusioner af undersøgelsen. Resultaterne af befolkningsundersøgelsen vil blive inddraget i kommissionsarbejdet, hvorefter resultaterne vil blive offentliggjort.

3.2.2 Narrative beretninger

Gennem narrative beretninger, vil kommissionen indsamle livshistorier, der tager udgangspunkt i befolkningens egne beretninger om hvilke positive og negative oplevelser og udfordringer, de enkelte borgere har stået overfor. Denne form for indsamling og dokumentation af narrative beretninger vil bidrage til, at erfaringer og syn på udfordringer bliver italesat, erkendt, anerkendt og udvekslet. Borgerne får således mulighed for at blive hørt af andre borgere i samfundet, ligesom befolkningens oplevelser identificeres, dokumenteres og anerkendes.

I indsamlingen af narrative beretninger vil kommissionen tage udgangspunkt i såvel fortidige, nutidige og fremtidige perspektiver inklusive fortællernes forventninger til fremtiden og forslag til problemløsning. Således vil kommissionen belyse hvilke spændinger det handler om, og hvilke menneskelige og sociale konsekvenser spændingerne har haft for de enkelte borgere, og om hvorledes de har forsøgt at overkomme udfordringer. I forlængelse heraf, vil kommissionen indhente

viden om hvilke forestillinger eller forhåbninger borgerne har til fremtiden, og videregive denne viden.

Grønlands historie er som tidligere nævnt skrevet af særligt udenlandske forskere. Ved indsamlingen af narrative beretninger fra befolkningen i Grønland, vil kommissionen indhente viden, værdier, livshistorier og andre relevante perspektiver. På denne måde vil befolkningen bidrage til historieskrivningen og være med til at udforme og forfatte Grønlands historie.

Indsamlingen af de narrative beretninger vil skabe relevante skriftlige kilder med værdi for både fagfolk og den almene borger i samfundet.

3.2.2.1 Fokusgrupper

Kommissionen finder det vigtigt at lade borgere, der har gennemlevet særlige hændelser og begivenheder fortælle om deres oplevelser og erfaringer, idet situationerne bedst kan beskrives af de borgere, der selv har gennemlevet disse hændelser og begivenheder. For at imødekomme så mange mennesker som muligt, vil kommissionen ligeledes indhente konkret viden fra bestemte grupper borgere, som i fællesskab har gennemlevet sammenlignelige hændelser og begivenheder. Disse kalder kommissionen "fokusgrupper".

Ligesådan vægtes det højt, at samarbejde med relevante foreninger, organisationer, offentlige institutioner m.m. som har bredt kendskab til eller arbejder med befolkningsgrupper og berørte relevante emner. Eftersom disse relevante organer har særskilt viden og information om relevante grupper, vil inddragelsen være til større gavn for indsamlingen.

Kommissionsmedlemmerne, følgegruppen og aktive borgere, har foreslået følgende fokusgrupper til nærmere konkret undersøgelse:

- Juridiske faderløse
- Udsendte børn til Danmark
- Udsendte bygdeelever
- Udkantsbefolkning
- Tvangsflytning- og lukning af bopladser
- Uddannelses-, arbejds-, kultur- og sprogmæssige problemstillinger
- Sociale problematikker: rusmiddel- og alkoholmisbrug, seksuel krænkelse, selvmord, vold
- By-bygd, øst-vest-nord og syd problematikker

I forbindelse med indsamling af beretninger fra fokusgrupper ønskes indsamling af informationer om, hvilke menneskelige og sociale konsekvenser hændelserne eller

behandlingen af disse har haft, for de enkelte i grupperne. Herunder om, hvilke tanker, de enkelte gør sig om, hvad der kan være til gavn for de enkelte i gruppen og samfundet, og om, hvordan man kan komme videre fra det aktuelle stadie.

3.2.3 Inddragelse af unge og studerende

Kommissionen ønsker at inddrage den yngre generation af befolkningen, som har interesse for deltagelse, i kommissionens arbejde. Det tilstræbes at give den yngre generation en stemme og lade dem forholde sig til forsoningsprocessen, således at de unge kan bidrage med deres synspunkter, viden og forståelsesrammer.

Kommissionen planlægger at invitere folkeskolens ældste elever og gymnasie studerende samt studerende fra de forskellige uddannelsesinstitutioner, som kan have interesse for at deltage i litterære aktiviteter og projekter med relevante emner fremsat af kommissionen.

Kommissionen finder det også vigtigt at inddrage og samarbejde med studerende i videregående uddannelsesinstitutioner i kommissionsarbejdet. Studerende der har interesse for samarbejde omkring bestemte emner og opgaver vil være en resurse, ligesådan som kommissionsarbejdet vil være en resurse og inspirationskilde for studerende, der sidder med relevante studieopgaver.

3.3 Strategi for afdækning af historisk udvikling og kulturel interaktion

Målet i denne strategi er at udfylde eller revidere historiebevidstheden hos den grønlandske befolkning ved en revideret historie om Grønland, særligt fra 1950-erne og frem til i dag.

Forsoningskommissionen anser det for vigtigt, at historien behandles ud fra en grønlandsk synsvinkel, hvorved en ny bevidsthed om det historiske forløb bliver mulig. Ved at lægge vægten på, hvordan historien oplevedes hos grønlandske aktører i samspil med andre aktører, herunder eksempelvis danske embedsfolk, er det langsigtede mål en nuancering af den allerede skrevne historie om Grønland.

Det skal ske ved dels en opfordring til, at relevante personer i det grønlandske samfund indleder en revideret historieskrivning, og dels at Forsoningskommissionen indgår i selvstændige projekter – for eksempel med relevante institutioner eller personer. De relevante samarbejdspartnere kan være videns- og uddannelsesinstitutioner.

I det grønlandske samfund findes en række personer, der kan skrive på landets historie, og med igangværende studerende, eksempelvis på kultur- og samfundshistorie, Ilisimatusarfik, og lignende andre steder, er formodningen, at antallet af kapable fagfolk vil stige. Det langsigtede mål er, at Grønlands historie efter Anden Verdenskrig og frem tages op til overvejelse og dermed baner vejen for, at så mange som muligt får fortalt deres egen historie.

Grundlaget for en revideret historie, skrevet af det grønlandske folk, er dels den traditionelle arkivgennemgang, hvor fokus vil ligge på det grønlandske element i forløbet, og dels via personinterview med indsamling af mundtlige overleveringer. Disse to tilgange vil bidrage til

en nuanceret historiefortælling, skrevet af, for og om befolkningen i Grønland fra omtrent 1950 til i dag.

Den historiske afdækning vil fokusere på assimilations- og moderniseringsperioden med følgende emner:

- den store Grønlandskommission (G-50) og Anden Verdenskrigs betydning for udviklingen
- danisering/grønlandisering
- hjemstavns- og fødestedskriteriet (lønforskelle mellem grønlandere og danskere)
- tvangsflytninger-koncentrationspolitikken, herunder Qullissat; Uummanaq/Dundas - den amerikanske forbindelse
- den administrative og politiske opbygning og udvikling, herunder hjemmestyrets og selvstyrets baggrunde

Emnerne er fremdraget via forslag fra kommissionsmedlemmerne, fra følgegruppen og ud fra dialogen med befolkningen, herunder møder med relevante organer.

3.4 Strategi for informationsstiltag

Ekstern kommunikation vedrørende forsoningskommissionens aktiviteter er en vigtig del i kommissionsarbejdet, idet kommissionens arbejde tager udgangspunkt i og inddragelse af befolkningen. Information om kommissionsarbejdet skal derfor være lettilgængelige og skal bidrage til at give befolkningen indblik i kommissionens planer, vision, mål og resultater. Åbenhed og synlighed om kommissionens aktiviteter vil være med til at skabe interesse for udviklingen af forsoningsprocessen. Kommissionsaktiviteter skal derfor kommunikeres ud på den bedst mulige måde for at skabe et bedre samarbejdsgrundlag med målgruppen og interessenterne.

Forskellige kommissionsaktiviteter vil i de følgende år blive afholdt, og variationer af informationsformidling vil blive udført, bl.a. via nedenstående medier:

- sociale medier som kommissionshjemmeside, Facebook, Twitter osv.
- radio- og TV-udsendelse såvel som landsdækkende og lokale
- skrivelse til landsdækkende og lokale aviser og blade

Kommissionen har, som led i sin informationsstrategi, igangsat følgende kommunikationsaktiviteter:

3.4.1.1. Hjemmeside:

I forbindelse med kommissionens iværksættelse af informationskampagne, har kommissionen fået oprettet en selvstændig hjemmeside, www.saammaatta.gl, så oplysninger om kommissionens arbejde bliver let tilgængelige for alle med adgang til nettet. Hensigten med denne webside er, at det skal være muligt for borgerne og andre interesserede i udlandet at følge med og skabe opmærksomhed og synlighed omkring forsoningsprocessen i Grønland. På hjemmesiden kan man blandt andet indhente oplysninger om, hvad kommissionen står for, hvad dens opgave er, hvilke aktiviteter, der er planlagt, hvilke nyheder, der er, osv.

3.4.2 Facebook-profil

Som en del af kommissionens kommunikationsplan, blev der oprettet en facebook-profil, idet de sociale medier skaber større synlighed og kan åbne muligheden for, at befolkningen kan få mere kendskab til kommissionen og forsoningsarbejdet. Formålet med oprettelsen af facebook-siden er, at det bliver muligt at nå ud til en bestemt gruppe af befolkningen særligt gennem denne form for sociale medier. Facebook bliver anvendt af mange indbyggere, og derved er det blevet muligt at skabe en aktiv og mere direkte kontakt til befolkningen end via andre medier.

Siden vil blive benyttet til at indsætte og/eller viderebringe oplysninger om aktiviteter, debatoplæg, nyheder og andre relevante informationer fra www.saammaatta.gl. Sekretariatet står for administrationen af facebook-siden.

3.4.3 TV-spot og musik

Som led i forsoningskommissionens udarbejdelse af informationsstrategi besluttede kommissionen at producere et tv-spot med musik, idet lyd-visuelle kampagner generelt har en anderledes effekt end de skrevne tekster. Formålet med spottet og musikken er at informere befolkningen om kommissionens vision, arbejds mål og strategi samt fremhæve kerneværdier i budskabet såsom accept, rummelighed, nærhed og respekt. Med kampagnen er det ligeledes tiltænkt at invitere alle borgere til at være medejere af forsoningsprocessen.

3.4.4 Indstikksavis

Med henblik på yderligere belysning af kommissionsarbejdet og vigtigheden af den igangsatte forsoningsproces er det besluttet at benytte det potentiale, der er ved brugen af en landsdækkende indstikksavis, som kan nå bredt ud til resten af kysten. I indstikksavisen er det tiltænkt, at der skal være individuelle casestudies, fortalt af befolkningen selv, således at forsoningsprocessens eksistensberettigelse belyses.

4. Tasiilaq

Forsoningskommissionens første ordinære møde blev afholdt i Tasiilaq i oktober 2014. Et mål med at placere mødet i Tasiilaq var at komme i dialog med befolkningen, der bor i afsides beliggende dele af landet, om hvad de måtte have af emner og synspunkter om forsoningsprocessen.

Borgerne blev inviteret til en aften med oplæg og efterfølgende dialog, hvor borgerne fik mulighed for at fortælle om deres egne erfaringer, historier samt udtrykke deres syn på tingenes tilstand.

3.5 Borgermødet

Til mødet deltog over 40 mennesker med forskellig sproglig og kulturel baggrund. Langt de fleste deltagere var fra Østgrønland, enkelte fra Vestgrønland bosat i Østgrønland samt enkelte tilflyttere fra Danmark. Borgermødet blev indledt med introduktion og oplæg om grundlaget for igangsættelsen af Forsoningskommissionen.

Efter præsentationen og oplægget blev der indledt en debatrunde. Deltagerne blev opdelt i grupper ud fra deres sproglige baggrund, henholdsvis dansktalende gruppe og grønlandsktalende grupper opdelt i vest- og østgrønlandsk dialekt, således dialogen foregik på eget sprog. Ved samtlige grupper skete dialogen med udgangspunkt i en række åbne spørgsmål udformet af kommissionen, og på den måde blev emner vedrørende forsoning i Grønland behandlet i de respektive grupper.

Kommissionen fik forskellige bidrag af input fra borgerne under borgermødet, og blandt disse blev der givet udtryk for:

- 1) At der er behov for forsoning mellem Øst- og Vestgrønland, og at dette skyldtes forskellige spændingsforhold. Heriblandt blev særligt fremhævet, at når borgere fra Østgrønland kommer til Vestgrønland, oplever de negativ adfærd imod dem. Ligeledes når borgere fra Vestgrønland kommer til Østgrønland opfører de sig som værende bedre og bedrevidende. Ligesådan blev det ytret, at det heller ikke altid er nemt for tilflyttere fra Vestgrønland at integrere sig.
- 2) At østgrønlandske tilflyttere til Vestgrønland oplever mobning særligt på grund af deres østgrønlandske dialekt, som grundlæggende er forskellig fra den vestgrønlandske dialekt.
- 3) At der bliver gjort forskel på Nuuk og Tasiilaq, hvad angår udvikling trods begge byer tilhører samme kommune. Dette giver borgerne en følelse af, at tingene bliver centraliseret i Nuuk som i øvrigt er under konstant udvikling.
- 4) At Tasiilaq generelt bliver ramt af forskelsbehandling i forhold til Vestgrønland.

- 5) At danske tilflyttere og grønlandere såvel som dansksprogede som grønlandssprogede grønlandere, som er bosat i Grønland også har behov for forsoning. Som et eksempel blev det nævnt, at danskerne giver grønlænderne en følelse af at være mindre værdige, og at danskerne ikke tager grønlændernes synspunkter og bekymringer alvorligt.
- 6) At der ligeledes er behov for forsoning imellem borgere i Grønland, da der ikke sjældent opleves nedværdigende adfærd som modvilje/foragt, bitterhed eller udviser fornærmelser.
- 7) At man skal se indad hos sig selv og som et folk, da grønlandere blandt andet har tendenser til bare at følge med strømmen, hvilket medfører at man blot accepterer situationer uden kritisk stillingtagen.
- 8) At når nye udefrakommende medarbejdere kommer til Tasiilaq, påtager de sig et stort ansvar og ansættes i vigtige stillinger trods mangel på kendskab til lokale østgrønlandske forhold.
- 9) At forskelsbehandling blandt medarbejdere i forskellige arbejdspladser er et stort problem, og at man burde gøre noget for at ændre denne problemstilling.
- 10) At samarbejde og gensidig hjælp borgerne imellem med forskellig sproglig baggrund kan være bedre.

Under mødet blev der ligeledes på lokalt initiativ etableret en arbejdsgruppe, hvor nogle borgere ønsker at debattere emner i relation til Forsoningskommissionens arbejde og skabe mulige positive tiltag. Arbejdsgruppens aktiviteter følges af kommissionen.

Borgerinddragende arrangement i Tasiilaq, hvor kommissionen fik fremlagt deres indledende kommissionsarbejde og

indsamlede borgernes synspunkter samt erfaringer. Deltagerne blev delt op i sproggrupper for at tage hensyn til at alle.
Foto: sekretariatet

4.2 Besøgs møde i arbejdspladser

Under borgermødet blev det tilkendegivet af borgerne, at der blandt andet var en opfattelse af, at samarbejdet mellem de tre sproggrupper i forskellige arbejdspladser kunne være bedre. Ligesådan at der er store problemer med ulighed og forskelsbehandling blandt medarbejdere på forskellige arbejdspladser. På baggrund af dette blev der gennemført møder med personale på forskellige arbejdspladser i Tasiilaq, med det formål at indhente konkrete synspunkter og viden omkring hvilke udfordringer eller barrierer, der eventuelt findes og modvirker et godt samarbejde. Ligesådan om hvilke forhold de ser, der styrker samarbejde på arbejdspladserne og ikke mindst om udfordringerne kan laves om til styrker.

Kommissionen kom i dialog med følgende virksomheder/institutioner:

Kommunekontoret
Vuggestuen Amaagajaaq
Børnehaven Mikisoq
Alderdomshjemmet
Piareersarfik
Pilersuisoq
Folkeskolen / Tasiilami Alivarpi
Sygehuset
Telepost

4.3 Indsamling af narrative beretninger

Kommissionen har under sit ophold i Tasiilaq påbegyndt indsamling af narrative beretninger, hvor personlig vidnesbyrd blandt de enkelte borgere i Tasiilaq blev indsamlet. Beretningerne handlede primært om eksisterende udfordringer der mødes i dagligdagen, og hvorledes man forsøger, at overkomme udfordringerne.

5. Afsluttende bemærkninger

Målet med Forsoningskommissionen er at belyse den historiske arvs betydning i dagens Grønland. Antagelsen er, at historiske forløb og begivenheder har stor betydning for, hvordan det grønlandske samfund fungerer i dag, både det positive som det negative. Belysningen sker ved, at en række emner og forhold tages op til diskussion og behandling. Nedsættelsen af kommissionen vidner om, at det grønlandske samfund ønsker at tage ansvar for tingenes tilstand og udviser et ønske om at komme videre. Kommissionens oprettelse har afstedkommet en mængde artikler og debatter i både Grønland og Danmark – eksempelvis debatten om Grønland vitterligt var en koloni under Danmark. Disse skrivelser har været med til at blottlægge nogle af de forhold og tabuer, som omgærder Grønland og forholdet til Danmark.

Konkret arbejder Forsoningskommissionen ud fra en historisk og sociologisk betragtning, ved i høj grad at gå i dialog med den grønlandske befolkning. I bund og grund er hensigten, at åbne op for at alle, der måtte føle et behov herfor får mulighed for at fortælle sin historie. Tanken er i den henseende især, at den enkelte forsoner sig med sin egen eller sine næres historie. Det skal ligeledes anføres, at forsoningsarbejdet ikke nødvendigvis er for alle – ingen, der ikke ønsker at deltage, vil blive tvunget til at tage del. Forsoningskommissionen arbejder ikke med det formål at skulle pege fingre eller pålægge nogen skylden for det historiske forløb, eller at pålægge nogen skylden for dagens problemer. Danmark har spillet en stor rolle for udviklingen, men har valgt at holde sig ude af processen. Selve ordet forsoning kan henlede tankerne på eksempelvis forsoningsprocessen i Sydafrika i 1990'erne. Historisk set var der i Grønland en rangorden mellem grønlændere og danskere, men grønlænderne deltog i vid udstrækning i udviklingsprocessen og satte dermed også et eget præg.

Medlemmerne af kommissionen er valgt ud fra både personlige og faglige baggrunde, og repræsenterer en bred vifte af tilgange til forsoningsarbejdet. Desværre har flere medlemmer været nødsaget til at fratæde kommissionen, men deres erstatninger er ved at blive fundet. Selve

kommissionen har på sin vis været et pilotprojekt i forsoning, og det har uvægerligt givet værdifulde erfaringer, som vil gavne i det videre arbejde. En fælles holdning for alle medlemmer er, at forsoningen opfattes som påkrævet for at det historiske åg kan kastes bort. Den samme holdning har store dele af den grønlandske befolkning ligeledes ytret, mens andre har haft svært ved se behovet for kommissionen.

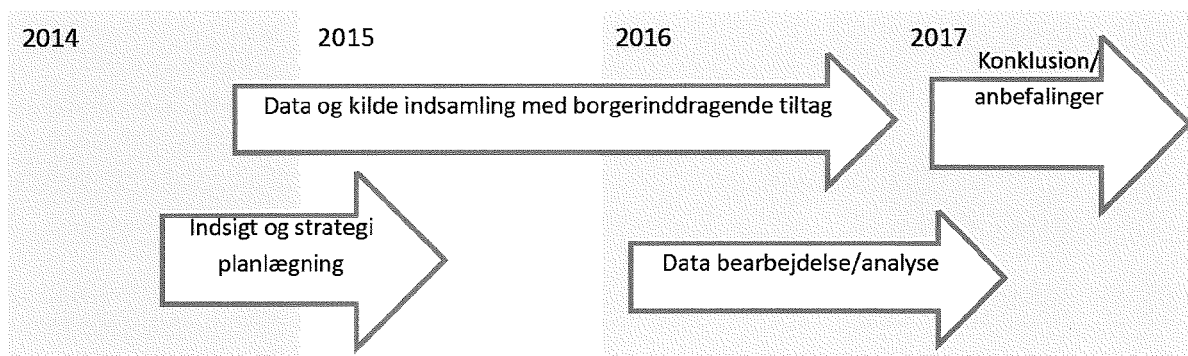
I første omgang har Forsoningskommissionen fundet det fundamentalt, at gå i dialog med den grønlandske befolkning om, hvilke emner, der bør tages fat i og i det hele taget, hvordan forsoning skal forstås. Kommissionens egne medlemmer har ligesom partierne i Inatsisartut indleveret forslag til emner, som bør tages op. Den igangværende indsamling af narrativer er en udløber af dette. En række borgermøder langs kysten vil ligeledes betyde, at befolkningen mange steder vil kunne komme i dialog med kommissionen. Nogle af de emner, som indtil nu er blevet formuleret er forholdet mellem by og bygd, forholdet mellem grønlandsktalende og dansktalende, og forholdet mellem borgere i de geografiske såvel som kommunale opdelinger som øst- og vestgrønlændere. Bestemte grupper vil ligeledes blive inddraget for at kunne fortælle egne oplevelser. Eksempelvis de juridiske faderløse, udsendte børn til Danmark, tvangsflytninger som eks. Qullissat-beboerne og folk berørt af fødestedskriteriet m.m.

I sidste ende er det kommissionens håb, at de tiltag, som kommissionen igangsætter, vil betyde, at den grønlandske befolkning vil kunne gøre noget ved og give slip på nogle af de spændinger og dårligheder, der præger samfundet. Hvor den enkelte borger bliver bevidst om sig selv, sin identitet og historie igennem en revideret historieopfattelse, baseret på en tilgang, hvor det er den grønlandske befolkning, der er i fokus. Forhåbningen er, at denne reviderede opfattelse vil have en befriende effekt, da den enkelte vil kunne se på myter, vrangforestillinger og stereotyper på en anden måde.

Kommissionen ser frem til arbejdet i de kommende år og mulighederne for fremtiden. De første skridt er taget mod at give slip på, hvad der tynger og dermed udgør barrierer for menneskelig samfundsudvikling.

6. Kommissionens tidsplan

Kommissionen har fastlagt en overordnet oversigt over tidsplan, som danner rammen om kommissionens prioriteringer af arbejds- og afdækningsproces. Den første periode af kommissionens arbejde er særligt gået til at udforme og forberede kommissionsarbejdet samt indledende borgerinddragende tiltag. Den overordnede arbejdsproces for forsoningskommissionen fra august 2014 frem til udgangen af 2017 kan fremlægges således:

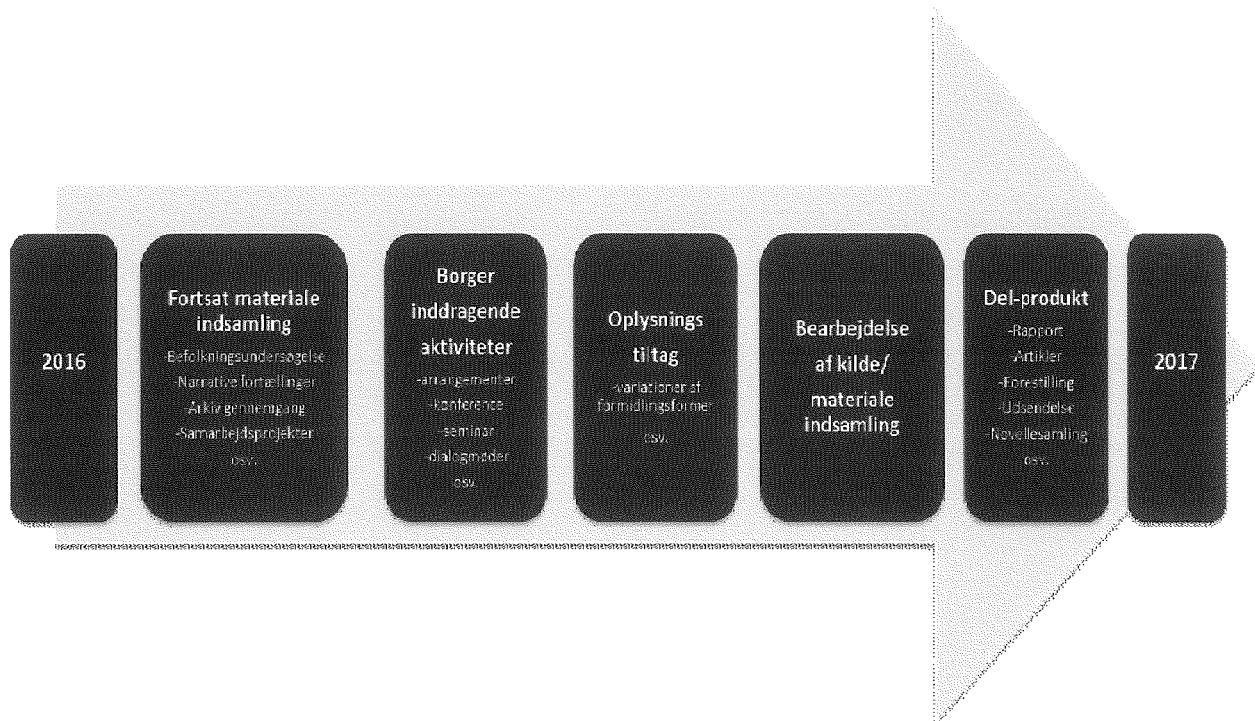
Kommissionens tidsplan er yderligere inddelt i årlige faser for at overskueliggøre den afgivne tidsramme og de opgaver, der kan udføres i forhold til kommissionens strategiplan. Faseopdelingen er præget af nedenstående punkter og tænkt ind i opdelingen i de årlige faser således:

6.1 Oversigt 2015

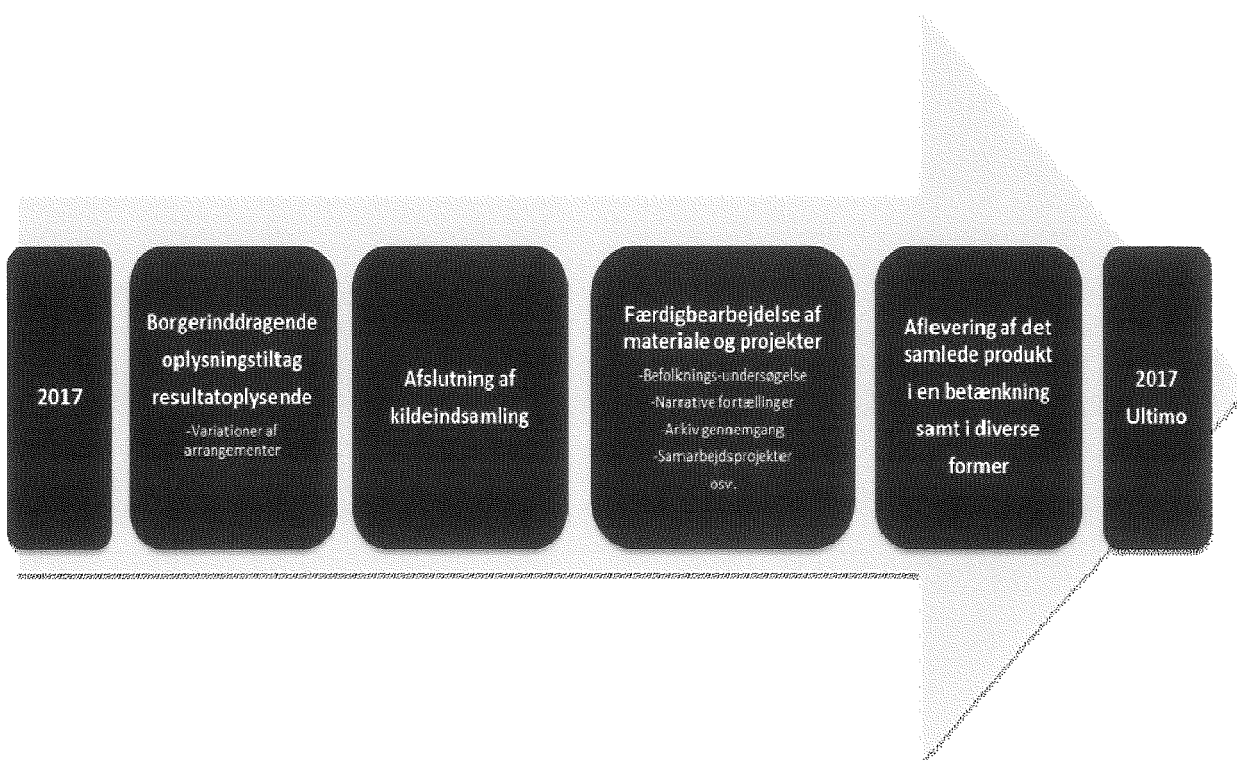
I løbet af 2015 vil kommissionens aktiviteter særligt være præget af indsamling af data, hvor forskellige fokusprojekter og aktiviteter igangsættes ved siden af oplysnings- og borgerinddragende tiltag. Kommissionen vil i løbet af dette år skabe større initiativer for at komme i tæt dialog med befolkningen og udvikle samarbejdsnetværket. Der er til dette år planlagt afholdelse af adskillige borgermøder, interviewmøder, indsamling af narrative beretninger, udførelse af befolkningsundersøgelse, iværksættelse af samarbejde med relevante borgere, institutioner, organisationer o. lign., forskere og studerende m.m.

6.2 Oversigt 2016

I 2016 vil året være præget af fortsættelse af dataindsamling og projekt- og aktivitetsudførelse samt analyse og bearbejdelse af disse. Der vil særligt i den sidste del af året kunne fremlægges mere konkrete delresultater af de forskellige undersøgelser over for offentligheden. Diverse arrangementer med tilhørende oplysnings- samt borgerinddragelsestiltag vil være fremtrædende aktiviteter hele året.

6.3 Oversigt 2017

Kommissionsaktiviteter 2014	juli	august	september	oktober	november	december
Ordinære møder						
Følgegruppemøde	missionen	fuldende	sit arbejde med fremlæggelse af sit			
Workshop			anbefalinger i en betænkning. Den første			
Borgermøde	t være domineret af færdiggørelse				bearbejdelserne,	
Møder m. relevante kontakter	afsluttet s				alinger. Høbet af	
Oplysnings- og informationstiltag	t resultat		oplæg og afsluttende arr			
Borgerinddragelsestiltag						
Indsamling:narrative beretninger						
Befolkningsundersøgelse						
Pilot projekter/del-produkter						
Statusrapport						
Kommissionsaktiviteter 2015	januar	februar	marts	april	maj	juni
Ordinære møder					Udsat	
Følgegruppemøde						
Workshop						
Borgermøde					Udsat	
Møder med relevante kontakter						
Oplysnings- og informationstiltag						
Borgerinddragelsestiltag						
Indsamling:narrative beretninger						
Befolkningsundersøgelse						
Pilot projekter/del-produkter						
Statusrapport						
Kommissionsaktiviteter 2015	juli	august	september	oktober	november	december
Ordinære møder						
Følgegruppemøde						
Workshop						
Borgermøde						
Møder med relevante kontakter						
Oplysnings- og informationstiltag	for Fo					
Borgerinddragelsestiltag						
Indsamling:narrative beretninger						
Befolkningsundersøgelse						
Pilot projekter/del-produkter	der med g					
Statusrapport						

grønlandske samfunds udvikling er i høj grad præget af et tankesæt, der er en direkte følge af kolonihistorien. Det har sat sit præg på folket og samfundets udvikling.

Det grønlandske folk har et fælles ansvar for at bidrage til en positiv udvikling. I et mangfoldigt samfund skal der herske respekt for borgernes forskellige erindringer og opfattelser af begivenheder, historiske handlinger og beslutninger igennem tiden. Det er vigtigt at diskutere

disse forhold og skabe forståelse for deres betydning for nutidens samfundsforhold samt folkets levevilkår – til gavn for den enkeltes og det grønlandske folks selvbevidsthed.

Forsoningsprocessen skal bidrage til at viden om samfundsforhold og forståelse borgerne imellem forøges. En større bevidsthed om eget udgangspunkt giver en forbedret mulighed for et inkluderende og respektfuld samfund og en tryk udvikling.

Idet Naalakkersuisut, med udgangspunkt i regeringsgrundlaget, ønsker at forsoning finder sted i befolkningen, nedsættes en kommission til at forestå processen. Kommissionen understøttes af et sekretariat.

Kommissorium

I koalitionsaftalen står: *For at lægge afstand til koloniseringen af vort land, er det nødvendigt at der finder forsoning og tilgivelse sted. Der udarbejdes en handlingsplan for dette.*

Kommissionen skal igangsætte aktiviteter der skal afdække kultur- og samfundsmæssige udfordringer i samfundet der afstedkommer spændingsforhold, som følge af den koloniale arv.

For at skabe indblik i sammenhænge skal kommissionen indsamle viden og arbejde målrettet ud fra to overordnede indfaldsvinkler:

- a) *Interne sociologiske problemstillinger*
- b) *Historisk udvikling og kulturel interaktion i Grønland samt mellem Grønland og Danmark*

Målet for kommissionens arbejde er at skabe dialog og indblik omkring den socio-historiske udvikling i Grønland, således at man som samfund tager ved lære af konsekvenserne omkring egne handlinger for derigennem at skabe bedre rammer for fremtiden.

Arbejdsproces

Gennem igangsættelse af forskellige projekter skal der arbejdes for at skabe forståelse for diversiteten i samfundet.

Kommissionen skal konkretisere og tilrettelægge de forskellige projekter, deres mål og delmål. I forbindelse med projekter kan der nedsættes arbejdsgrupper, der skal bidrage til kommissionens aktiviteter samt handlingsplaner for forøget forsoning.

Kommissionen understøttet af sekretariatet fastlægger en overordnet strategi samt arbejdsplan for aktiviteterne og indsamlingen af viden. I denne arbejdsplan skal indgå offentlige, inddragende arrangementer.

Kommissionen skal løbende formidle sit arbejde via en til formålet oprettet hjemmeside. Kommissionen skal i øvrigt afgøre, hvordan viden, resultater og anbefalinger mest hensigtsmæssigt formidles.

Kommissionen skal aflevere årlig statusrapport og skal i udgangspunktet afslutte sit arbejde i udgangen af 2017, med mulig forlængelse, hvor kommissionen fremlægger sit samlede arbejde og anbefalinger i en betænkning. Hvis kommissionen har grund til at forlænge sit arbejde, kan kommissionen fremsætte sit begrundede ønske til Naalakkersuisut, der efterfølgende vil vurdere anmodningen for ønsket.

Sammensætning

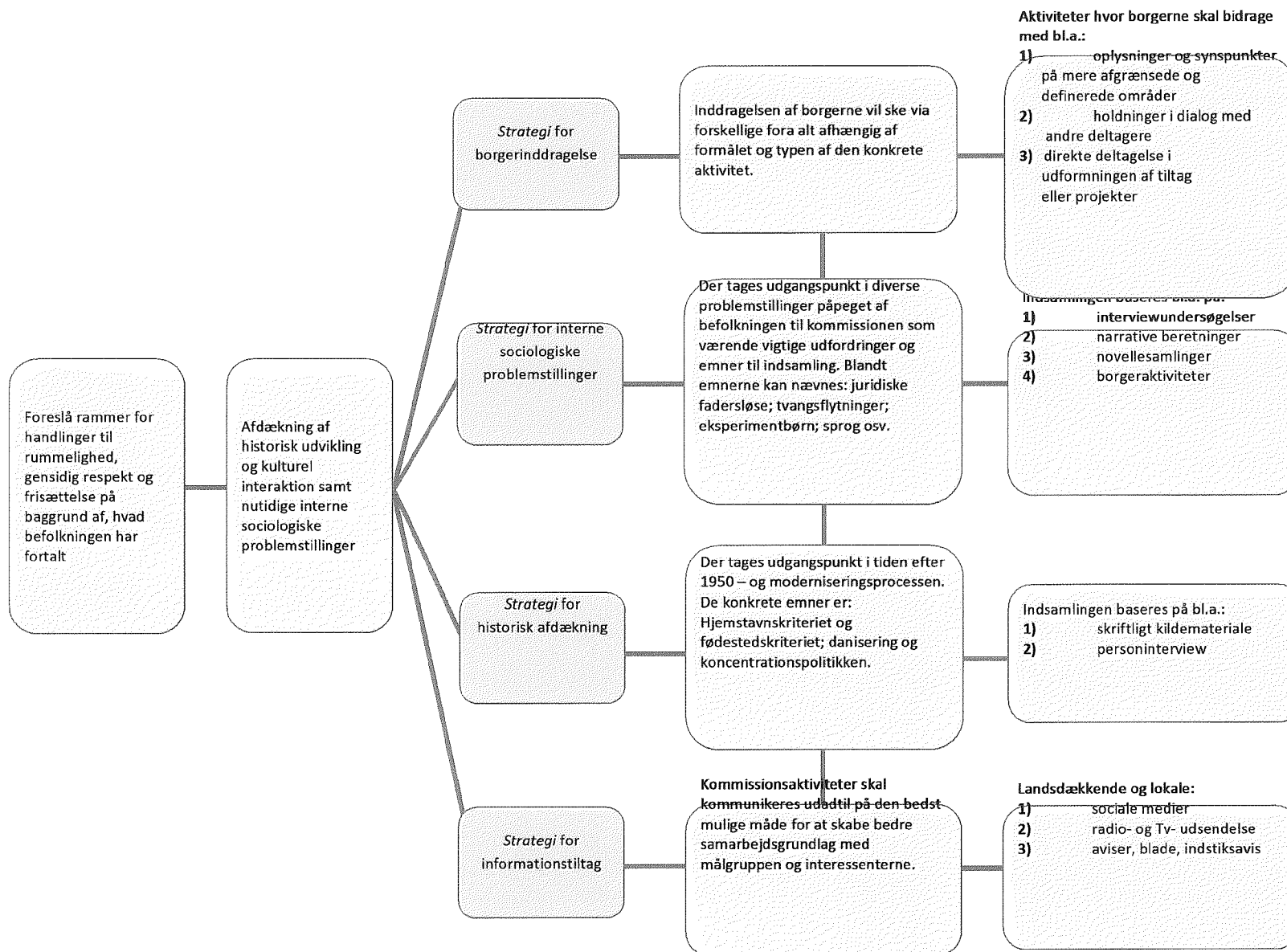
Forsoningskommissionen består af 4-6 medlemmer der udpeges af Naalakkersuisut. Medlemmerne skal have relevante faglige og personlige kompetencer til at indgå i arbejdet. De nærmere arbejdsforhold fastlægges i en kontrakt.

Majoriteten af medlemmerne skal bo i Grønland af både administrative, økonomiske og logistiske hensyn samt ud fra et nærhedsprincip.

Kommissionen kan inddrage ressourcepersoner til at bidrage og indgå i de relevante arbejdsgrupper eller aktiviteter som kommissionen igangsætter. Ressourcepersonerne skal udpeges efter deres relevante kompetencer passende til de forskellige aktiviteter der iværksættes.

Naalakkersuisut kan i samråd med kommissionen udpege 2-3 internationale ressourcepersoner til at indgå i arbejdsgrupper. Desuden kan Naalakkersuisut udpege æresmedlemmer til at indgå i kommissionen.

De repræsenterede partier i Inatsisartut har muligheden for at nedsætte en politisk udpeget følgegruppe, hvor hvert parti kan udnævne én faglig relevant repræsentant. Følgegruppen kan kommentere, anbefale, eller stille forslag om mulige initiativer, emner og temaer. Kommissionen skal vurdere følgegruppens input, og afgør suverænt prioriteringerne i sit arbejde.

Bilag 3 Oversigt over kommende borgermøder og interviewmøder i 2015

Forsoningskommissionen skal i løbet af sensommeren afholde både oplysnings- og dialogbaseret borgermøder i Nordgrønland i perioden fra den 26. august til den 16. september. Kommissionen vil under borgermøderne fremlægge deres arbejdsgrundlag, planer og hvad formålet er med forsoningsprocessen, og komme i dialog med borgerne for at indhente viden og erfaringer. Kommissionen vil i forlængelse heraf indhente narrative beretninger fra borgerne med udgangspunkt i hvilke udfordringer, de enkelte har stået overfor og hvorledes disse oplevelser har påvirket deres liv. Under indhentningen af narrative beretninger vil kommissionen tage udgangspunkt i overordnede pejlemærker som skal tage form som afsæt for fortidige, nutidige, og fremtidige perspektiveringer i beretningerne.

Kommissionen vil besøge nedenstående steder i Qaasuitsup Kommunia med afholdelse af borgermøder og interviewmøder med indhentning af narrative beretninger, med forbehold for ændringer i datoer og rejseplan:

Dato	Aktivitet	Sted
26. august	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Qaanaaq
30. august	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Siorapaluk
2. september	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Upernavik
4. september	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Kullorsuaq
8. september	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Ilulissat
10. september	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Uummannaq
12. september	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Saattut

Dato	Aktivitet	Sted
26. august - 2. september	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Qaanaaq/Siorapaluk
2.-8. september	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Upernavik/Kullorsuaq
8.-10. og 14.-16. september	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Ilulissat
10.-14. september	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Uummannaq/Saattut

Foreløbig planlagt afholdelse af borgermøder samt interviewmøder med indhentning af narrative beretninger i følgende steder og perioder i 2015:

Dato	Aktivitet	Sted
oktober	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Nuuk
oktober	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Qaqortoq/Qassiaruk
oktober	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Nanortalik/Tasiusaq
november	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Sisimiut/
november	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Aasiaat
november	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Qeqertarsuaq
december	Borgermøde – oplysnings- og dialogbaseret	Maniitsoq

Dato	Aktivitet	Sted
oktober	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Qaqortoq/Qassiaruk
oktober	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Nanortalik/Tasiusaq
november	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Sisimiut/
november	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Aasiaat
november	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Qeqertarsuaq
december	Interviewmøde – indsamling af narrative beretninger	Maniitsoq

Fra: Kim Blokbo
Sendt: 21. maj 2015 19:17
Til: Søren Hald Møller
Cc:
Emne: VS: Svar på ansøgning om tilskud til aviser
Vedhæftede filer: Afslag på ansøgning DK.pdf; Afslag på ansøgning GL.pdf; Mediestøtte.docx

Kære Søren

Det tidligere Naalakkersuisut havde fastsat en frist for ansøgning for udbetaling af midler efter Finanslov 2014's konto 10.06.24 Tilskud til landsdækkende aviser (tilskudsbevilling).

Ansøgningsfristen var fastsat til den 8. januar 2014. Mediehuset AG indgav ansøgning om støtte den 11. februar 2015. Alligevel blev ansøgningen taget under behandling. Den 9. juli 2014 meddelte Naalakkersuisut Mediehuset AG afslag på støtte med en begrundelse, at ansøgningen ikke var indgivet rettidigt, og fordi Naalakkersuisut efter en vurdering af Mediehusets økonomiske situation havde konkluderet, at økonomien ikke gav grundlag for at yde støtte. Naalakkersuisut afviste derfor ansøgningen.

Jeg mindes ikke, at jeg var inde over denne afgørelse som sådan, og jeg husker, at jeg efterfølgende pegede på, at man ikke kan tage en for sent indgivet ansøgning under realitetsbehandling for efterfølgende at bruge den sene angivelse som hovedbegrundelse for at meddele afslag på mediestøtte, samt at afgørelsen fremtræder som et *afslag* på ansøgning samtidig med, at det fremgår, at sagen er blevet *afvist*. Efter min vurdering kunne man have afvist at realitetsbehandle ansøgningen, men man kunne ikke indlede en realitetsbehandling, hvilket man havde gjort ved at iværksætte en gennemgang af Mediehusets økonomiske situation, for derefter at afvise ansøgning. Derimod kunne man for så vidt godt have givet afslag efter en vurdering af Mediehusets økonomi.

Den 12. august 2015 blev jeg inddraget i Naalakkersuisuts besvarelse af Finans- og Skatteudvalgets henvendelse om mediestøtte, som er vedhæftet som bilag. I den forbindelse skrev jeg samme dag til
: "Kære alle. Jeg har været nødt til at rette i besvarelsen af spørgsmål 1.a, slette 1.b. og indsætte en besvarelse af 1.c., idet udkastet til besvarelse ellers er uden enhver retlig fundering. I besvarelsen af 1.c. går jeg længere i retning af at støtte den givne begrundelse for afslaget, end min juridiske hjerne bryder sig om, men jeg er jo også en del af forretningen A/S Formandens Departement".

Spørgsmål og svar til punkt 1.c., så således ud:

Er det korrekt forstået, at en fristoverskridelse ikke kan tillægges afgørende vægt i begrundelsen for et afslag, hvis Naalakkersuisut vælger at se bort fra fristoverskridelsen og behandle ansøgningen?

Svar:

Det er korrekt, at en fristoverskridelse ikke kan tillægges afgørende vægt i begrundelsen for et afslag, hvis Naalakkersuisut vælger at se bort fra fristoverskridelsen og behandler ansøgningen. Naalakkersuisut finder imidlertid ikke, at fristoverskridelsen i begrundelsen af den konkrete afgørelse er tillagt afgørende vægt. Naalakkersuisut har således ikke givet afslag på ansøgningen allerede fordi ansøgningen var indgivet for sent.

Ovenstående problemstilling er imidlertid ikke sagens kerne for indeværende. Aktuelt er det et spørgsmål, hvordan vi stiller os til Inatsisartuts Lovfunktions besvarelse af en række spørgsmål fra Finans- og Skatteudvalget.

Lovfunktionen svarer: Når der i budgetspecifikationen... står, at midlerne fordeles mellem de berettigede ansøgere, kan det forekomme nærliggende at læse dette således, at Inatsisartut har forudsat, at hele den afsatte bevilling SKAL fordeles mellem de ansøgere, der opfylder betingelserne... En *sådan* fortolkning... indebærer, at Naalakkersuisut er forpligtet til at anvende de afsatte midler (og at anvende dem fuldt ud), såfremt der findes ansøgere, som lever op til de fastsatte betingelser.

Af Finansudvalgets brev af 26. marts 2015 til Inatsisartuts Finansudvalg fremgår blandt andet, at Finansudvalget, da ordningen blev gjort permanent med Finansloven for 2013 i sin betænkning til 2. behandlingen af finanslovsforslaget bemærkede, at det af hensyn til den journalistiske kvalitet i de landsdækkende aviser blev anset for at være nødvendigt, at der ydes (denne) støtte.

Jeg læser ikke Inatsisartuts Lovfunktions svar til Finans- og Skatte udvalget således, at de konkluderer, at der er en pligt for Naalakkersuisut til at udbetale det afsatte beløb til ansøgere, der opfylder betingelserne, som alene er, at der hver uge udgives trykte, landsdækkende aviser på både grønlandsk og dansk. Lovfunktionen skriver, at det forekommer nærliggende at læse bestemmelsen på en bestemt måde, og at man, hvis man fortolker det sådan, vil nå frem til, at Naalakkersuisut var forpligtet til at anvende alle de afsatte midler.

Jeg forstår bestemmelsen som en finansiel hjemmel til at afholde en udgift på indtil 2,5 mio.kr. i finansåret 2014, og at Naalakkersuisut i forbindelse med udvisning af en økonomisk ansvarlig forvaltning ikke var afskåret fra ikke at støtte Mediehuset, fordi Naalakkersuisut efter en økonomiske gennemgang af Mediehusets økonomi konkluderet, at økonomien ikke gav grundlag for at yde støtte – eller sagt med andre ord, fordi det modsat udgangspunktet efter en konkret vurdering måtte konstateres, at det ikke var *nødvendigt* at yde støtten.

I den forbindelse skal der peges på den ofte forekomne fejlslutning, at man ved juridisk fortolkning skal inddrage de bagvedliggende subjektive betragtninger, som kan uddrages af lovforarbejderne. Det er ikke korrekt. Udgangspunktet er altid en objektiv fortolkning af lovens bogstav, hvilket efter min vurdering ikke kan støtte den udlægning, som Inatsisartuts Lovfunktion når frem til, *hvis man fortolker det sådan*. Og selv hvis man inddrager forarbejderne er jeg ikke overbevist om den angivne slutning, fordi der var indlagt en antagelse om, at støtten var økonomisk nødvendig, hvilket en konkret regnskabsmæssig gennemgang viste ikke var korrekt.

Altså, mener jeg, at der var en pligt til at udbetale støtte? Nej. Mener jeg, at ansøgningen kunne afvises? Nej, fordi ansøgningen var taget under realitetsbehandling. Mener jeg, at der kunne gives afslag med henvisning til, at Mediehusets økonomi viste, at anvendelse af offentlige støttemidler ikke var nødvendige? Ja. Tænker jeg, at udgangspunktet i den politiske tænkning oprindeligt var, at pengene skulle kanaliseres videre? Ja, det har meget vel været tilfældet. Synes jeg, at det er smukt? Nej ikke udpræget. Jeg henviser til, at jeg i de ovenfor refererede reparationsbestræbelser udtrykkeligt bemærkede, at jeg havde været nødt til at rette i besvarelsen... idet udkastet... ellers var uden enhver retlig fundering, samt at jeg gik længere i retning af at støtte den givne begrundelse for afslaget, end min juridiske hjerne brød sig om.

Med venlig hilsen

Kim

Besparelse ved LED belysning

Kun elforbrug	kr.	Tilbagebetalingstid år
Difference i indkøb	1900	
Difference el max	-361	5,26
Difference el min	-188	10,11

Total	kr.	Tilbagebetalingstid år
Difference i indkøb	1900	
Difference DV + el max	-375	5,07
Difference DV + el min	-202	9,41

80 W Kviksølv armatur	max pris 3,17 for el		min pris 1,65 for el	
	kr. pr. år	kr. samlet 25 år	kr. pr. år	kr. samlet 25 år
Indkøb + montage (1300+500)		1800		1800
Udskiftning lyskilde (hver 3. år) øvrige vedligehold	166	4000	166	4000
Elforbrug årligt 2000 timer	555	13875	289	7225
	721	19675	455	13025

28 W LED armatur	max pris 3,17 for el		min pris 1,65 for el	
	kr. pr. år	kr. samlet 25 år	kr. pr. år	kr. samlet 25 år
Indkøb + montage (3200+500)		3800		3800
Udskiftning lyskilde	152	3800	152	3800
Elforbrug årligt 2000 timer	194	4850	101	2525
	346	12450	253	10125

Forudsætninger

- Økonomisk afskrivningstid 25 år
- Gennemsnit tændingstid på 6 timer dagligt.
- Kviksølv lamper har en forventet brændtid på 8000 timer, men styrken aftager i levetiden, hvorfor de erfaringsmæssigt skifte hvert 3. år.
- Udskiftning indeholder tidsforbrug for 2 personer, leje af rullende materiel (lift), samt ny lyskilde. I alt 500,- kr./udskiftning.
- Udskiftning af lyskilde ved LED (brændtid min 25.000 timer) er ikke mulig, i stedet indberegnes et armaturskift halvejs i den økonomiske afskrivningstid.
- Der er i beregningen kun regnet med min og max pris, hvis der kigges på kostægte priser vil der for en del bygders vedkommende være en tilbagebetalingstid på 3-4 år, da produktionsprisen flere steder er over 6 kr/kWh